

สำนักหอสมุดกลาง พระจอมเกล้าลาดกระบัง

ปัญหาพิเศษ

เรื่อง

การศึกษาการใช้ประโยชน์จากเงินกองทุนหมู่บ้านของเกษตรกรหมู่บ้านวังคำลิ่ง ตำบลนาโบสถ์
กิ่งอำเภอวังเจ้า จังหวัดตาก

A CASE STUDY OF USING VILLAGE FUND IN YANGTAMLUNG VILLAGE, NABOT
SUB - DISTRICT, YANGJOU DISTRICT, TAK PROVINCE

โดย

ว่าที่ร้อยตรีพนพล ทวีทรัพย์ล้ำเลิศ

ปัญหาพิเศษนี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรครุศาสตร์อุตสาหกรรมบัณฑิต

สาขาวิชาเทคโนโลยีการเกษตร - การผลิตสัตว์

ภาควิชาครุศาสตร์เกษตร

คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม

๖๖.

๖๔ 169 ๗

๒๕๔๙

สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง กรุงเทพฯ

ปีการศึกษา 2547

เลขหมู่.....๑

เลขทะเบียน.....58825

วัน,เดือน,ปี.....10 มีนาคม 2549

สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสาร

b. <u>11111066</u>
i.

บทคัดย่อปัญหาพิเศษ

ปีการศึกษา 2547

ชื่อเรื่อง การศึกษาการใช้ประโยชน์จากเงินกองทุนหมู่บ้านของเกษตรกรใน หมู่บ้าน
วังคำลิ่ง ตำบลนาโบสถ์ กิ่งอำเภอวังเจ้า จังหวัดตาก

A Case Study of Using Village Fund in Vangtamlung Village, Nabot

Sub – District, Vangjou District, Tak Province

ชื่อ – นามสกุล ว่าที่ร้อยตรีรินพดล ทวีทรัพย์ล้ำเลิศ

สาขาวิชา เทคโนโลยีการเกษตร – การผลิตสัตว์ **ภาควิชา** วิทยาศาสตร์เกษตร

คณะ วิทยาศาสตร์อุตสาหกรรม

อาจารย์ที่ปรึกษา อาจารย์ ดร.ราตรี ศิริพันธุ์

บทคัดย่อ

การวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษา สภาพทั่วไปของเกษตรกร การใช้ประโยชน์จาก
เงินกองทุนหมู่บ้าน ปัญหาอุปสรรคและข้อเสนอแนะของเกษตรกรในหมู่บ้านวังคำลิ่ง
ตำบลนาโบสถ์ กิ่งอำเภอวังเจ้า จังหวัดตาก ประชากร คือ เกษตรกรผู้กู้ยืมเงินกองทุนหมู่บ้าน 60 คน
และใช้แบบสอบถามที่สร้างขึ้นมาเป็น เครื่องมือเก็บรวบรวมข้อมูล

ผลการศึกษาพบว่า เกษตรกรที่กู้ยืมเงินกองทุนหมู่บ้านวังคำลิ่งส่วนใหญ่เป็นเพศชาย
(ร้อยละ 86.67) นอกนั้นเป็นเพศหญิง (ร้อยละ 13.33) เกินครึ่งหนึ่งของเกษตรกรมีอายุต่ำกว่า 30 ปี
(ร้อยละ 51.67) ส่วนใหญ่เกษตรกรที่กู้ยืมเงินกองทุนมีสถานภาพสมรส (ร้อยละ 78.33) เกษตรกร
ส่วนใหญ่ประกอบอาชีพ ทำไร่ (ร้อยละ 95.00) และอาชีพทำนา (ร้อยละ 5.00) เกษตรกรมี
การศึกษาชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 มากที่สุด (ร้อยละ 33.33) เกษตรกรจำนวนครึ่งหนึ่งมีรายได้สูงสุด
100,000 บาท / ปี (ร้อยละ 50.00) แหล่งเงินกู้ที่เกษตรกรเคยกู้มากที่สุด นอกเหนือจากเงินกองทุน
หมู่บ้าน คือ ธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์ (ธกส.) (ร้อยละ 50.00) เกินครึ่งหนึ่งของเกษตรกร
ที่กู้เงินจากเงินกองทุนหมู่บ้านเป็นจำนวนเงินมากกว่า 15,000 บาท (ร้อยละ 55.00) และรองลงมา กู้
เงินได้เป็นจำนวน 5,000-12,000 บาท (ร้อยละ 20.00) ระยะเวลาในการกู้ยืมเงินกองทุนหมู่บ้านของ
เกษตรกรกึ่งานาน 1 ปี (ร้อยละ 100.00) ส่วนใหญ่เกษตรกรนำเงินกองทุนหมู่บ้านไป

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่นิยมนำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ประกอบอาชีพการปลูกพืช (ร้อยละ 90.00) และเลี้ยงสัตว์(ร้อยละ 10.00) เกือบทั้งหมดของเกษตรกรมีรายได้เพิ่มขึ้นหลังจากนำเงินกองทุนไปใช้ประโยชน์ (ร้อยละ 96.67) และนอกนั้นรายได้ไม่เพิ่มขึ้น (ร้อยละ 3.33) จำนวนเงินกู้ที่เพียงพอต่อความต้องการของเกษตรกรคือ 10,000-100,000 บาท เกษตรกรสามารถคืนเงินกู้ในระยะเวลา 1 ปี (ร้อยละ 76.67) เกษตรกรต้องการผ่อนใช้เงินต้นพร้อมดอกเบี้ยส่วนใหญ่ เดือนละ 500 บาท (ร้อยละ 86.67) เกษตรกรส่วนใหญ่คิดว่านำเงินกู้ไปใช้ประโยชน์เกี่ยวกับการปลูกพืช(ร้อยละ 83.33)

ด้านทุนหมุนเวียนในการสร้างและพัฒนาอาชีพพบว่าเกษตรกรส่วนใหญ่แสดงความคิดเห็นมากที่สุดคือ 1 รายการคือ มีการขี้ม- คีน เงินกองทุนหมู่บ้านแบบปีต่อปี (ค่าเฉลี่ย 4.53) ส่วนความคิดเห็นในระดับมากมี 6 รายการเรียงลำดับดังนี้ คือ เงินกองทุนหมู่บ้านที่ได้มามีประโยชน์ต่อท่านมาก (ค่าเฉลี่ย 4.31) รองลงมาคือ เงินกองทุน สามารถพัฒนาอาชีพการเกษตรได้มากขึ้น และมีเงินกองทุนทำให้ท่านสะดวกในการประกอบอาชีพ (ค่าเฉลี่ย 4.23)

ด้านการพึ่งพาตนเองพบว่าเกษตรกรส่วนใหญ่แสดงความคิดเห็นอยู่ในระดับมากทั้งหมด 6 รายการ รายการแรกคือ ทำให้ชุมชนมีขวัญกำลังใจในการประกอบอาชีพ (ค่าเฉลี่ย 4.02) รองลงมาคือ เงินกองทุนหมู่บ้านทำให้สภาพครอบครัวในชุมชนมีฐานะที่ดีขึ้นและเงินกองทุนหมู่บ้านทำให้ชุมชนไม่มีหนี้สินจากการกู้ยืมเงินจากสถาบันการเงินอื่น (ค่าเฉลี่ย 4.00) ช่วยให้ชุมชนลดหนี้สินได้โดยไม่ต้องพึ่งพ่อค้าคนกลาง (ค่าเฉลี่ย 3.98)

ด้านการกระตุ้นเศรษฐกิจพบว่าเกษตรกรส่วนใหญ่แสดงความคิดเห็นอยู่ในระดับมากทั้งหมด 5 รายการ รายการแรกคือ แต่ละครอบครัวมีรายได้เพิ่มขึ้น (ค่าเฉลี่ย 4.03) เงินกองทุนหมู่บ้านทำให้มีเงินกระตุ้นเศรษฐกิจในหมู่บ้าน (ค่าเฉลี่ย 3.93) ครอบครัวของเกษตรกรมีกำลังซื้อสินค้าอุปโภคบริโภคมากขึ้น (ค่าเฉลี่ย 3.90)

ด้านการบริหารจัดการเงินกองทุนหมู่บ้านพบว่าเกษตรกรส่วนใหญ่แสดงความคิดเห็นอยู่ในระดับมากทั้งหมด 13 รายการ รายการแรกคือ เกษตรกรได้รับความสะดวกในการสมัครสมาชิก (ค่าเฉลี่ย 4.08)รองลงมา กวระเบียบในการดำเนินการจัดเงินสามารถปฏิบัติได้และมีคณะกรรมการตรวจสอบและประเมินผลการดำเนินงานของคณะกรรมการกองทุนโดยสมาชิก (ค่าเฉลี่ย 4.07) รองลงมา ประชาชนมีส่วนร่วมในการบริหารจัดการ (ค่าเฉลี่ย 4.00)

ด้านปัญหาอุปสรรคและข้อเสนอแนะพบว่าเกษตรกรส่วนใหญ่แสดงความคิดเห็นในระดับมาก 5 รายการ รายการแรกคือ การจัดสรรเงินกองทุนหมู่บ้านไม่ทั่วถึงหรือได้กู่ในจำนวนเงินที่ไม่เท่ากัน (ค่าเฉลี่ย 4.15) รองลงมา จำนวนเงินกองทุนหมู่บ้านที่ได้มาไม่เพียงพอในการประกอบอาชีพ (ค่าเฉลี่ย 4.02) การดำเนินการในการกู้ยืมเงินกองทุนยากลำบากสำหรับผู้ที่ไม่เข้าใจในการกู้ยืมเงิน (ค่าเฉลี่ย 3.95)

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้คัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

กิตติกรรมประกาศ

ปัญหาพิเศษนี้สำเร็จลงได้ด้วยดี โดยได้รับการช่วยเหลือจากบุคคลหลายท่านด้วยกัน โดยเฉพาะอาจารย์ ดร.ราตรี ศิริพันธุ์ ซึ่งเป็นอาจารย์ที่ปรึกษาปัญหาพิเศษ ที่ได้สละเวลาให้คำปรึกษาแนะนำรวมทั้งแก้ไขข้อบกพร่องต่าง ๆ เพื่อให้ปัญหาพิเศษนี้มีความถูกต้องและสมบูรณ์ นอกจากนี้ยังได้รับความร่วมมือจากชาวบ้านหมู่บ้านวังคำสิงห์ ตำบลนาโบสถ์ กิ่งอำเภอวังเจ้า จังหวัดตาก ซึ่งได้เสียสละเวลาอันมีค่าตอบแบบสอบถาม รวมทั้งเพื่อน ๆ ที่ให้ความช่วยเหลือ คำแนะนำ และกำลังใจต่าง ๆ จนทำให้ปัญหาพิเศษฉบับนี้สำเร็จลุล่วงได้ด้วยดี

ความดีและผลประโยชน์ที่เกิดจากปัญหาพิเศษฉบับนี้ ข้าพเจ้าขอมอบแด่ พ่อแม่ ครูอาจารย์ และผู้ที่กรุณาให้ความช่วยเหลือทุกท่านอย่างจริงใจ

ว่าที่ร้อยตรี นพดล ทวีทรัพย์ล้ำเลิศ

เมษายน 2548

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อปัญหาพิเศษ.....	ก
กิตติกรรมประกาศ.....	ค
สารบัญ.....	ง
สารบัญตาราง.....	ฉ
บทที่ 1 บทนำ.....	1
1.1 ความสำคัญของปัญหา.....	1
1.2 วัตถุประสงค์.....	2
1.3 ขอบเขตของปัญหา.....	2
1.4 นิยามคำศัพท์.....	2
1.5 ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ.....	3
บทที่ 2 การศึกษาเอกสารที่เกี่ยวข้อง.....	4
2.1 กองทุนหมู่บ้าน.....	4
2.2 อาชีพการเกษตร.....	9
2.3 งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	12
บทที่ 3 วิธีการดำเนินการวิจัย.....	16
3.1 ประชากร.....	16
3.2 วิธีการเก็บรวบรวมข้อมูล.....	16
3.2.1 เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล.....	16
3.2.2 วิธีดำเนินการสร้างแบบสอบถาม และลักษณะของแบบสอบถาม.....	16
3.2.3 วิธีการดำเนินการส่งแบบสอบถาม.....	16
3.2.4 การวิเคราะห์ข้อมูลทางสถิติ.....	17

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

สารบัญ (ต่อ)

	หน้า
บทที่ 4 ผลการวิจัยและวิจารณ์ผล.....	19
4.1 ผลการวิจัย.....	19
4.2 วิจารณ์ผล.....	28
บทที่ 5 สรุปและข้อเสนอแนะ.....	32
5.1 สรุปผลการวิจัย.....	32
5.2 ข้อเสนอแนะ.....	34
บรรณานุกรม.....	36
ภาคผนวก.....	38

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

สารบัญตาราง

ตารางที่	หน้า
1 สภาพทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม.....	19
2 การใช้ประโยชน์จากเงินกองทุนหมู่บ้านของเกษตรกรในหมู่บ้านวังคำถึงด้านทุนหมุนเวียน ในการสร้างและพัฒนาอาชีพ.....	23
3 การใช้ประโยชน์จากเงินกองทุนหมู่บ้านของเกษตรกรในหมู่บ้านวังคำถึงด้านการพึ่งพา ตนเอง.....	24
4 การใช้ประโยชน์จากเงินกองทุนหมู่บ้านของเกษตรกรในหมู่บ้านวังคำถึงด้านการกระตุ้น เศรษฐกิจ.....	25
5 การใช้ประโยชน์จากเงินกองทุนหมู่บ้านของเกษตรกรในหมู่บ้านวังคำถึงด้านการบริหาร จัดการเงินกองทุนหมู่บ้าน.....	26
6 ปัญหาอุปสรรคการใช้ประโยชน์จากเงินกองทุนหมู่บ้านของเกษตรกรในหมู่บ้านวังคำถึง.....	27

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้คัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

บทที่ 1

บทนำ

1.1 ความสำคัญของปัญหา

คนไทยในอดีตอยู่กันเป็นครอบครัวใหญ่ ทั้ง พ่อ แม่ ลูก ปู่ ย่า ตา ยาย เป็นครอบครัวแบบขยายการดำเนินชีวิตของสังคมในอดีตเป็นแบบพึ่งพาตนเอง อยู่อย่างพอเพียง ในระบบเศรษฐกิจแบบยังชีพ อยู่กับธรรมชาติที่เอื้ออำนวยมีความสมบูรณ์ ดังคำกล่าวที่ว่า ในน้ำมีปลา ในนามีข้าว ลักษณะเด่นทางสังคมที่เอื้ออาทรและถ้อยทีถ้อยอาศัยซึ่งกันและกัน การเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นอย่างรวดเร็วของระบบเศรษฐกิจและสังคมในปัจจุบัน ซึ่งส่งผลเศรษฐกิจของประเทศมีความเจริญก้าวหน้าประชาชนมีรายได้เพิ่มขึ้นแต่ก็ยังมีปัญหาในการกระจายรายได้ไปสู่ประชาชนไม่ทั่วถึงก่อให้เกิดผลกระทบในด้านอื่นตามมาอีกมาก เช่น ค่านิยมด้านวัตถุ สังคมไทยกลายเป็นสังคมบริโภคนิยม เกิดปัญหาทางสังคมต่าง ๆ เช่น ยาเสพติด สิ่งแวดล้อมทรัพยากรธรรมชาติ อาชญากรรม สภาพครอบครัวแตกแยก สังคมเกิดความอ่อนแอ เพราะการอพยพแรงงานไปหางานต่างถิ่น โดยเฉพาะอย่างยิ่งการที่ชาวบ้าน ได้มีการหนีสังคมชนบทเข้าสู่ตลาดแรงงานภาคอุตสาหกรรม (วิจิต นันทสุวรรณ และจันทน์ แรกพิณิช, 2541 : 33-34)

รัฐบาลยุคที่ผ่านมา ได้เห็นความจำเป็นของเกษตรกร โดยเฉพาะการเรียนรู้ที่จะพึ่งพาตนเองของชุมชนและหมู่บ้าน จึงมีนโยบายเร่งด่วนและได้แถลงต่อรัฐสภาถึงการจัดตั้งกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งละ 1 ล้านบาท เพื่อเป็นแหล่งเงินทุนในการสร้างอาชีพ และสร้างรายได้แก่ประชาชนและรัฐวิสาหกิจขนาดเล็กในครัวเรือนให้ดีขึ้น แต่ในขณะที่เดียวกันการนำเงินส่วนนี้ให้แก่ประชาชน หรือเกษตรกรนำไปใช้ในการดำเนินกิจการต่าง ๆ ในการประกอบอาชีพนั้น จำเป็นต้องมีการตรวจติดตามผลของการนำเงินกองทุนหมู่บ้าน ไปใช้ประโยชน์ได้อย่างถูกต้อง และตรงตามวัตถุประสงค์ของโครงการด้วย

จากเหตุผลดังกล่าว ทำให้ผู้วิจัยมีความสนใจที่จะศึกษาการนำเงินกองทุนหมู่บ้าน ไปใช้ประโยชน์ โดยเฉพาะอย่างยิ่งหมู่บ้านวังคำลิ่งก็เป็นหมู่บ้านหนึ่งที่ได้มีส่วนร่วมในโครงการเงินกองทุนหมู่บ้านและเกษตรกรได้มีการกู้ยืมเงินกองทุนหมู่บ้าน ใช้กันจนถึงปัจจุบัน โดยการมีการแบ่งเฉลี่ยเงินกองทุนหมู่บ้านให้พอเพียงกับความต้องการของประชาชนในหมู่บ้าน แต่บาง

ครอบครัวมีการนำเอาเงินส่วนนี้ไปใช้คิดวัตถุประสงค์ของเงินกองทุน ดังนั้น ผู้วิจัยจึงต้องการศึกษาการใช้เงินกองทุนหมู่บ้านวังคำลิ่ง และคาดว่าผลจากการวิจัยจะทำให้ทราบว่าเกษตรกรที่กู้เงินกองทุนหมู่บ้านนั้นนำไปทำการเกษตรในค้ำนไหน และเกษตรกรสามารถที่จะใช้หนี้ที่ได้กู้ยืมไปนั้นได้หรือไม่ เงินที่กู้มานั้นเกิดประโยชน์แก่ครอบครัวของเกษตรกรมากหรือน้อยเพียงใด ข้อมูลเหล่านี้ น่าจะไปเป็นแนวทางในการปรับปรุงเปลี่ยนแปลงหรือวิธีการจัดทำโครงการกองทุนหมู่บ้านเพื่อให้สอดคล้องกับนโยบายและวัตถุประสงค์ของโครงการที่ได้กำหนดไว้

1.2 วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาสภาพทั่วไปของเกษตรกรหมู่บ้านวังคำลิ่งที่กู้เงินกองทุนหมู่บ้านวังคำลิ่ง ตำบลนาโบสถ์ กิ่งอำเภอวังเจ้า จังหวัดตาก
2. เพื่อศึกษาวิธีการนำเงินกองทุนหมู่บ้านไปใช้ประโยชน์ของเกษตรกรหมู่บ้านวังคำลิ่ง ตำบลนาโบสถ์ กิ่งอำเภอวังเจ้า จังหวัดตาก

1.3 ขอบเขตของปัญหา

ประชากรที่ศึกษาได้แก่เกษตรกรที่กู้ยืมเงินกองทุนหมู่บ้านวังคำลิ่ง ตำบลนาโบสถ์ กิ่งอำเภอวังเจ้า จังหวัดตาก จำนวน 60 คนจาก 60 ครัวเรือน ส่วนใหญ่จะทำอาชีพการเกษตร โดยรัฐบาลจัดตั้งเงินกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองกองทุนละ 1 ล้านบาท พร้อมเสริมสร้างและพัฒนาหมู่บ้านและชุมชนเมืองให้มีขีดความสามารถในการจัดระบบบริหารจัดการเงินกองทุนหมุนเวียนหมู่บ้านและชุมชนเมือง

ขอบเขตของการศึกษาการใช้ประโยชน์จากเงินกองทุนหมู่บ้านวังคำลิ่ง ตำบลนาโบสถ์ กิ่งอำเภอวังเจ้า จังหวัดตากมีดังนี้

- ทุนหมุนเวียนในการสร้างและพัฒนาอาชีพ
- การพึ่งพาตนเอง
- การกระตุ้นเศรษฐกิจ
- การบริหารจัดการเงินกองทุนหมู่บ้าน
- ปัญหาอุปสรรคและข้อเสนอแนะ

1.4 นิยามศัพท์

เกษตรกร หมายถึง ผู้ประกอบการทุกอย่างที่เกี่ยวข้องกับการปลูกพืช เลี้ยงสัตว์ การประมง เพื่อให้เกิดผลผลิตจากพืช สัตว์ และประมง

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

กองทุนหมู่บ้าน หมายถึง กองทุนที่เกิดขึ้นตามนโยบายของรัฐบาล โดยได้จัดสรรเงินทุนให้แก่หมู่บ้านเพื่อทำหน้าที่เป็นแหล่งเงินทุนหมุนเวียนให้เกิดผลผลิตและการจำหน่าย

ทุน หมายถึง เงินทุนที่ดิน โรงเรือน วัสดุอุปกรณ์ แรงงานและเทคโนโลยีต่าง ๆ ที่นำมาใช้
ครัวเรือน หมายถึง ครอบครัวตามทะเบียนบ้านอันประกอบด้วย บิดา มารดา สามี ภรรยา บุตร ญาติพี่น้อง เป็นต้นอยู่ด้วยกัน

การใช้ประโยชน์ หมายถึง การที่เกษตรกรหมู่บ้านวังคำลิ่ง ตำบลนาโบสถ์ กิ่งอำเภอวังเจ้า จังหวัดตาก สามารถนำเงินกองทุนหมู่บ้านนี้ไปใช้ประโยชน์ในการประกอบอาชีพให้เกิดประโยชน์ตรงตามวัตถุประสงค์ของกองทุนหมู่บ้าน

หมู่บ้าน หมายถึง บ้านวังคำลิ่ง ตำบลนาโบสถ์ กิ่งอำเภอวังเจ้า จังหวัดตาก

1.5 ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

1. ทราบข้อมูลเกี่ยวกับสภาพทั่วไปของเกษตรกรที่กู้ยืมเงินกองทุนหมู่บ้าน
2. ทราบข้อมูลการใช้ประโยชน์จากเงินกองทุนของเกษตรกรในหมู่บ้านวังคำลิ่ง
3. เป็นประโยชน์สำหรับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องและเป็นแนวทางในการแก้ไขและปรับปรุงวิธีการนำเงินกองทุนหมู่บ้าน ของหมู่บ้านวังคำลิ่ง ไปใช้ประโยชน์ให้ถูกต้องและเหมาะสมกับสภาพความเป็นจริงของเกษตรกร

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่นิยมนำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

บทที่ 2

การศึกษาเอกสารที่เกี่ยวข้อง

การศึกษาการใช้ประโยชน์จากเงินกองทุนหมู่บ้านของเกษตรกรหมู่บ้านวังคำสิง ตำบลนาโบสถ์ กิ่งอำเภอวังเจ้า จังหวัดตาก ผู้วิจัยได้รวบรวมแนวความคิดและทฤษฎี ตลอดจนงานวิจัยอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้องกับเงินกองทุนหมู่บ้านตามหัวข้อดังต่อไปนี้

- 2.1 กองทุนหมู่บ้าน
- 2.2 อาชีพการเกษตร
- 2.3 งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

2.1 กองทุนหมู่บ้าน

2.1.1 ความหมายกองทุนหมู่บ้าน

กองทุนหมู่บ้าน คือ กองทุนที่เกิดขึ้นตามนโยบายของรัฐบาล โดยรัฐบาลจัดสรรเงินทุนให้แก่หมู่บ้านเพื่อทำหน้าที่เป็นแหล่งเงินทุนหมุนเวียนภายในหมู่บ้าน (สำนักงานคณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติ สำนักเลขาธิการนายกรัฐมนตรี, 2544.)

กองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติ คือ กองทุนรวมในระดับชาติเพื่อจัดสรรให้แก่หมู่บ้านและชุมชนเมือง (โชคชัย ช่วยณรงค์, 2544. แหล่งที่มา :<http://www.rabankcrd.com>.)

กองทุนหมู่บ้านและกองทุนชุมชนเมือง คือ กองทุนหมุนเวียนในหมู่บ้านและชุมชนเมือง เมื่อเริ่มก่อตั้งจะได้รับเงินอุดหนุนจากกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติ หมู่บ้านและชุมชนเมืองละ 1 ล้านบาท เพื่อให้ประชาชนในหมู่บ้านและชุมชนเมืองบริหารจัดการตนเอง (สุรสิทธิ์ สุดแสน, 2544. แหล่งที่มา :<http://www.rabankcrd.com>.)

2.1.2 ความเป็นมาของกองทุนหมู่บ้าน

โครงการจัดตั้งกองทุนหมู่บ้านแห่งละ 1 ล้านบาท ซึ่งเป็นนโยบายหลักประการหนึ่งของรัฐบาลที่มีพรรคไทยรักไทยเป็นแกนนำโดยมุ่งหวังที่จะให้เป็นเงินทุนหมุนเวียนให้เกิดการผลิตและจำหน่ายอันส่งผลไปถึงการเพิ่มอำนาจซื้อในระดับท้องถิ่นนั้น โครงการดังกล่าวรัฐบาล

คาดว่า จะต้องใช้เงินกว่า 70,000 ล้านบาท เพื่อดำเนินการตามนโยบาย โดยมี พ.ต.ท.ดร.ทักษิณ ชินวัตร นายกรัฐมนตรี เป็นประธานคณะกรรมการ ส่วนคณะทำงานติดตามนโยบายกองทุนหมู่บ้าน มีนายสุวิทย์ คุณกิตติ รองนายกรัฐมนตรีเป็นประธาน ส่วนคณะทำงานซึ่งมาจากกระทรวงการคลัง ธนาคารออมสิน สำนักนายกรัฐมนตรีและกระทรวงมหาดไทย และล่าสุดการพิจารณาของคณะทำงาน ได้ข้อสรุปว่า การดำเนินงานที่ถูกต้องจะมีการออกระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีขึ้นมาเพื่อตั้งเป็น คณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง โดยมีนายกรัฐมนตรีหรือรองนายกรัฐมนตรีเป็นประธาน

การหารือเบื้องต้นนี้ได้มีมติว่าจะสามารถเริ่มดำเนินการได้ในเดือนเมษายน 2544 สำหรับหมู่บ้านที่มีความพร้อมและมีศักยภาพที่เคยทำงานในลักษณะนี้มาแล้ว เป็นหมู่บ้านอาสาพัฒนาหมู่บ้านสินเชื่อเพื่อการพัฒนาชนบท (สพช.) ประมาณ 20,000 หมู่บ้าน สำหรับหมู่บ้านที่ยังไม่เคยได้รับเงินช่วยเหลือจากรัฐบาลมาก่อนในทำนองนี้เพราะไม่เคยมีประสบการณ์เกี่ยวกับเงินกองทุนหมุนเวียนก็จะมีการนำเสนอให้คณะกรรมการระดับนโยบายพิจารณาอีกครั้งหนึ่ง

ทั้งนี้ในทางปฏิบัติก็คือ หมู่บ้านที่มีความพร้อมมีโอกาสจะได้รับเงินน้อยกว่าหมู่บ้านที่ยังไม่มีความพร้อม เพื่อที่จะนำเงินที่เหลือสำหรับการดำเนินงานในปี 2544 ไปกระจายให้กับหมู่บ้านทั่วไปในปี 2546 ประมาณ 2,000 หมู่บ้านซึ่งในการดำเนินงานนั้นจะมีการกำกับติดตามประเมินผลเพื่อรายงานปัญหาอุปสรรคที่อาจจะเกิดขึ้นรายงานให้กับคณะรัฐมนตรีต่อไป

เรื่องของกองทุนหมู่บ้านนอกจากจะมีการดำเนินงานในภาครัฐบาลแล้ว ยังมีกลุ่มองค์กรเอกชนที่เรียกตนเองว่า นักพัฒนาชุมชนอิสระก็ได้ดำเนินการศึกษาความเป็นไปได้และการดำเนินโครงการกองทุนหมู่บ้านเช่นกัน ซึ่งนำโดยนายไพบุลย์ วัฒนศิริธรรม อดีตผู้อำนวยการธนาคารออมสิน ดร.เอนก นากะบุตร ผู้อำนวยการโครงการกองทุนเพื่อการลงทุนทางสังคม (Social Investment Fund-SIF) กับคณะ ทั้งนี้คณะทำงานชุดนี้ได้มีการประสานงานกับกระทรวงการคลัง

อย่างไรก็ตามแนวคิดของทางนักพัฒนาชุมชนอิสระเห็นว่า โครงการกองทุนหมู่บ้านนั้นเป็นโครงการที่ดำเนินงานทั่วประเทศจึงเป็นโครงการใหญ่ อีกทั้งจะต้องเชื่อมโยงกับ 3 โครงการใหญ่ของรัฐบาลอีกก็คือ โครงการพักหนี้ของเกษตรกรเพื่อตัดวงจรภาระหนี้สินเกษตรกรเสียก่อนแล้วตามด้วยโครงการฟื้นฟูความสามารถทางการผลิต เพื่อให้ชุมชนยืนอยู่บนลำแข้งของตนเองต่อไป แล้วจึงจะมาถึงกองทุนหมู่บ้านที่เป็นแหล่งเงินทุนการฝึกการออมของประชาชนก่อนที่จะไปถึงอีกโครงการหนึ่งคือ หนึ่งตำบลหนึ่งผลิตภัณฑ์

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

เหตุนี้กลไกการทำงานของระดับชุมชน หากจะนำไปสู่ความสำเร็จต้องเป็นชุมชนที่เปิดรับความหลากหลาย มีความยืดหยุ่นในการทำงานสูง ดังนั้นหากจะเอากรอบของระบบราชการ ซึ่งเป็นลักษณะการรวมศูนย์อำนาจมาใช้ในการกำกับดูแลอาจจะประสบความสำเร็จได้ ทั้งนี้นักพัฒนาชุมชนอิสระเห็นว่ากระบวนการบริหารกองทุนหมู่บ้านควรมีองค์การใน 3 ระดับ คือ

1. ระดับชาวบ้านเป็นคณะกรรมการกองทุนหมู่บ้าน ซึ่งจะมาจากหลายฝ่ายหลายเพศ หลายวัย แต่ไม่ใช่คณะกรรมการหมู่บ้านที่กรมการปกครองตั้งอยู่ก่อนแล้ว เพราะคณะกรรมการชุดนี้ในบางพื้นที่ไม่ได้เปิดให้ประชาชนเข้าไปมีส่วนร่วม หลายพื้นที่เลือกตั้งเข้ามาในลักษณะบล็อกโหวตเข้ามา

2. ระดับอำเภอและระดับจังหวัด เป็นกรรมการที่เล็งคอยให้คำแนะนำ ติดตาม ประเมินผล สำหรับกลไกระดับนี้จะประกอบไปด้วยหน่วยงานภาครัฐราชการ กลุ่มองค์กรเอกชน เช่น เอ็นจีโอ ผู้ทรงคุณวุฒิในพื้นที่ เพื่อเข้ามาช่วยเป็นที่ปรึกษาให้กับกรรมการกองทุนหมู่บ้านในการเตรียมความพร้อม การพัฒนา การจัดทำแผน โครงการ ติดตามประเมินผลทั้งก่อนและหลังการใช้งาน

3. กรรมการระดับชาติที่กำหนดนโยบายและทิศทางการบริหารกองทุน ควรจะเป็นองค์กรอิสระไม่ใช่ระบบราชการแต่ทำงานเคียงข้างกับหน่วยงานราชการ ที่สำคัญต้องเป็นอิสระจากพรรคการเมือง เพราะอาจจะทำให้ได้รับผลกระทบได้หากการเมืองมีการเปลี่ยนแปลง

องค์กรพัฒนาชุมชนอิสระได้มองว่า เนื่องจากโครงการกองทุนหมู่บ้านเป็นโครงการใหญ่ ต้องใช้งบประมาณถึงกว่า 70,000 ล้านบาท เพื่อครอบคลุมหมู่บ้านทั่วประเทศ ดังนั้นจึงจำเป็นต้องมีกลไกในการกำกับตรวจสอบและส่งเสริมให้ชุมชนสามารถยืนบนขาตนเองได้ เพราะหาไม่แล้วจะเกิดความเสียหายใหญ่หลวงได้ หรืออาจจะกลายเป็นเอ็นพีแอลระดับหมู่บ้านขึ้นมาได้เช่นกัน

ตามความเห็นขององค์กรพัฒนาชุมชนประเมินว่า ภายในเดือนตุลาคม ศกนี้ชุมชนหมู่บ้านที่น่าจะมีความพร้อมที่จะดำเนินการได้ก่อนมีอยู่ประมาณ 30,000 หมู่บ้าน จากนั้นจึงค่อยขยายไปอีกในส่วนที่เหลือ ทั้งนี้เพื่อให้สามารถที่จะมีการถ่ายทอดการเรียนรู้ประสบการณ์ระหว่างกันของชุมชนหมู่บ้านที่ได้รับเงินกองทุน ไปก่อนกับหมู่บ้านที่จะจัดตั้งกองทุนขึ้นภายหลัง

เมื่อพิจารณาแล้วจะเห็นว่าแนวคิดและกลไก กระบวนการบริหารงานของกองทุนหมู่บ้านของนักพัฒนาชุมชนอิสระน่าจะเป็นแนวทางที่สามารถนำมาปฏิบัติให้นโยบายบรรลุผลได้มากขึ้น เพียงแต่ยังต้องขึ้นกับฝ่ายรัฐบาลจะเห็นด้วยหรือไม่ เพราะมีข้อกำหนดกีดกันฝ่ายการเมืองเข้ามา

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้คัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

แทรกแซงอย่างชัดเจนในทุกระดับชั้น เสมือนเป็นก้างค้ำคองนักการเมืองที่จะคอยถ่วงดุลประโยชน์จากกองทุนแห่งนี้ และนับแต่ไหนแต่ไรมาไม่เคยมีแม้แต่โครงการเดียวที่นักการเมืองจะไม่ขอเข้าไปมีส่วนเกี่ยวข้องด้วย (คุณิต ศิริวรรณ, 2544. แหล่งที่มา :<http://www.rabankcrd.com>.)

2.1.3 นโยบายกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง

กองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง เป็นนโยบายของรัฐบาลซึ่งมี พ.ศ.ท. ทักษิณ ชินวัตร เป็นนายกรัฐมนตรี เพื่อเป็นการเสริมสร้างกระบวนการพึ่งพาตนเองของหมู่บ้านและชุมชนเมืองในด้านการเรียนรู้ การสร้างและพัฒนาความคิดริเริ่ม และการแก้ไขปัญหาและเสริมสร้างศักยภาพทั้งด้านเศรษฐกิจและสังคมของประชาชนในหมู่บ้านและชุมชนเมือง

โดยรัฐบาลจัดตั้งกองทุนหมู่บ้าน และชุมชนเมือง กองทุนละ 1 ล้านบาท พร้อมเสริมสร้างและพัฒนาหมู่บ้านและชุมชนเมืองให้มีขีดความสามารถ ในการจัดระบบบริหารจัดการเงินกองทุนหมุนเวียน ในหมู่บ้านและชุมชนเมืองกันเอง (ธวัชชัย เรืองสวัสดิ์, 2544. แหล่งที่มา :<http://www.nakonsi.com/cddm/fund.shtml>.)

2.1.4 ปรัชญาของกองทุนหมู่บ้าน

1. เสริมสร้างสำนึกความเป็นชุมชนและท้องถิ่น
2. ชุมชนเป็นผู้กำหนดอนาคต และจัดการหมู่บ้าน และชุมชนด้วยคุณค่าและภูมิปัญญาของตนเอง
3. เกื้อกูลประโยชน์ต่อผู้ด้อยโอกาสในหมู่บ้าน และชุมชน
4. เชื่อมโยงกระบวนการเรียนรู้ร่วมกันระหว่างชุมชน ราชการ เอกชน และประชาสังคม
5. กระจายอำนาจให้ท้องถิ่น และพัฒนาประชาธิปไตยพื้นฐาน

2.1.5 วัตถุประสงค์ของกองทุนหมู่บ้าน

1. เป็นแหล่งเงินทุนหมุนเวียนในหมู่บ้าน และชุมชนเมืองสำหรับการลงทุนเพื่อการพัฒนาอาชีพ สร้างงาน สร้างรายได้หรือเพิ่มรายได้ การลดรายจ่ายการบรรเทาเหตุฉุกเฉินและความจำเป็นเร่งด่วน และสำหรับการนำไปสู่การสร้างกองทุนสวัสดิภาพที่ดีแก่ประชาชนในหมู่บ้านหรือชุมชน
2. ส่งเสริมและพัฒนาหมู่บ้านและชุมชนเมืองให้มีขีดความสามารถในการจัดระบบและบริหารจัดการเงินทุนของตนเอง

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

3. เสริมสร้างกระบวนการพึ่งพาตนเองของหมู่บ้านและชุมชนเมืองในการเรียนรู้ การสร้างและพัฒนาความคิดริเริ่ม เพื่อแก้ไขปัญหาและเสริมสร้างศักยภาพ และส่งเสริมเศรษฐกิจ พอเพียงในหมู่บ้านและชุมชนเมือง

4. กระตุ้นเศรษฐกิจ ในระดับฐานรากของประเทศรวมทั้งเสริมสร้างภูมิคุ้มกันทาง เศรษฐกิจและสังคมของประเทศในอนาคต

5. เสริมสร้างศักยภาพและความเข้มแข็งทั้งทางด้านเศรษฐกิจและสังคมของ ประชาชนในหมู่บ้านหรือชุมชนเมือง (คุสิต ศิริวรรณ, 2544.

แหล่งที่มา :<http://www.nakonsi.com./cddm/fund.shtml>.)

2.1.6 เตรียมความพร้อมในการจัดตั้งกองทุนหมู่บ้าน

ประชาชนในหมู่บ้านหรือชุมชนเมือง จะต้องร่วมกันเพื่อเตรียมความพร้อมในการ จัดตั้งกองทุนหมู่บ้าน และชุมชนเมือง ตามขั้นตอน ดังนี้

1. สร้างจิตสำนึก และกระบวนการเรียนรู้ร่วมกัน
2. เลือกสรรคนดีเป็นกรรมการกองทุน
3. คุณสมบัติคณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านหรือชุมชนเมือง
4. จัดทำระเบียบข้อบังคับกองทุนหมู่บ้าน
5. จัดทำระเบียบข้อบังคับกองทุนหมู่บ้าน
6. การจัดตั้งกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง (ขุนแสวง สรรพกิจ, 2544.

แหล่งที่มา :<http://www.radbanked.com>.)

2.1.7 การนำเงินกองทุนหมู่บ้านไปใช้ประโยชน์

สำนักงานกองทุนหมู่บ้านกรมการพัฒนาชุมชน กล่าวถึงประโยชน์ที่ประชาชน ได้รับจากเงินกองทุนหมู่บ้านดังนี้

1. เป็นการช่วยเหลือเพื่อให้ชาวบ้านช่วยตนเองได้
2. เกิดการหมุนเวียนการกู้ยืมเงินกองทุนหมู่บ้านในระดับหมู่บ้าน
3. เป็นการกระตุ้นเศรษฐกิจ โค้ดถึงมือประชาชน โดยตรง
4. เกิดกำลังซื้อในหมู่บ้านประชาชนในระดับหมู่บ้านและชุมชน
5. ช่วยแก้ไขปัญหาหนี้ในระบบไปด้วยใน โอกาสเดียวกัน

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่นิยมนำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้คัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

2.1.8 ความสำเร็จของกองทุนหมู่บ้านและกองทุนชุมชนเมือง

กองทุนหมู่บ้านและกองทุนชุมชนเมือง จะประสบผลสำเร็จได้หากมีสิ่งเหล่านี้อยู่ในหมู่บ้าน หรือชุมชนเมือง

1. ชาวบ้านมีจิตสำนึกร่วมกันในการเป็นเจ้าของกองทุน
2. ชาวบ้านมีส่วนร่วมในการกำหนดกติกาด้วยคุณค่าและภูมิปัญญาของตนเอง รวมทั้งเคารพในกติกาที่กำหนดร่วมกัน
3. มีคณะกรรมการกองทุนที่เป็นคนดี มีความรู้ ประสบการณ์ เสียสละ และรับผิดชอบ
4. มีการสร้างกระบวนการมีส่วนร่วมทั้งการเรียนรู้ร่วมกัน คิดร่วมกัน ทำร่วมกัน ติดตามตรวจสอบร่วมกัน และรับผลประโยชน์ร่วมกัน อย่างเป็นธรรมชาติ
5. มีความสามัคคี ความเอื้ออาทร เกื้อกูลผู้ด้อยโอกาส
6. มีการประสานความร่วมมือทั้งในด้านการเรียนรู้และกิจกรรมร่วมกัน ในลักษณะเครือข่ายกองทุนหมู่บ้านหรือชุมชนเมือง (ปิยวรรณ ปรีชายุทธ, 2544. แหล่งที่มา :<http://www.thaigov.fo.th/general/policy/klb.htm>.)

การที่พรรคไทยรักไทยได้ตั้งโครงการจัดตั้งกองทุนหมู่บ้านแห่งละ 1 ล้านบาท ซึ่งเป็นนโยบายหลักประการหนึ่งของรัฐบาลที่จะประกอบด้วยนโยบายกองทุนหมู่บ้าน ปรัชญากองทุนหมู่บ้าน การเตรียมความพร้อมในการจัดตั้งกองทุนหมู่บ้าน วัตถุประสงค์ของกองทุนหมู่บ้าน และการนำเงินกองทุนหมู่บ้าน ไปใช้ประโยชน์จึงจะเป็นความสำเร็จของกองทุนหมู่บ้านเพื่อที่จะให้เกษตรกรได้มีขวัญและกำลังใจในการทำมาหากินและสามารถพัฒนาหมู่บ้านและประเทศชาติให้เจริญต่อไปได้

2.2 อาชีพการเกษตร

2.2.1 สภาพภูมิประเทศของภาคเหนือ

ภาคเหนือ เป็นภูมิภาคที่อุดมสมบูรณ์ที่สุดของประเทศ เพราะมีลำน้ำสำคัญไหลผ่านภาคนี้คือแม่น้ำเจ้าพระยา ทั้งพื้นที่ที่เป็นที่ราบ เมื่อมีน้ำจึงทำการเกษตรกรรมได้ดี นอกจากนั้นพื้นที่ในภาคเหนือได้รับการพัฒนาในด้านการชลประทานที่ครอบคลุมพื้นที่กว้าง จึงทำให้เกษตรกรสามารถทำนาและปลูกพืชได้เกือบตลอดปี ประชากรในภูมิภาคนี้มีความคุ้นเคยกับการเกษตรเพื่อการค้า นอกจากปลูกข้าวแล้วมีการปลูกพืชผลไม้ได้หลายอย่าง การเพาะปลูกทำอย่างทันสมัยและได้

คุณภาพ นอกจากนั้นยังอยู่ใกล้แหล่งตลาดที่บริโภคคือกรุงเทพมหานคร ภาคเหนือส่วนใหญ่เป็นการเพาะปลูก คือการทำนา แต่จะมีอาชีพอย่างอื่นอีกมาก เช่น การทำไร่ข้าวโพด ข้าวฟ่าง การทำสวนผัก สวนผลไม้ (กลยุทธ์ ซึ่งสกุล, 2521. แหล่งที่มา :<http://kanchanapisek.otth/kp6/>.)

2.2.2 ความหมายการเกษตร

การเกษตร หมายถึง การปลูกพืช เลี้ยงสัตว์ และการทำประมง โดยอาศัยความรู้ ประสบการณ์ ทรัพยากรธรรมชาติ ตลอดจนการใช้ทุนและแรงงานในการดำเนินการ เพื่อให้พืชและสัตว์ต่าง ๆ เหล่านี้เจริญเติบโตและให้ผลผลิตที่คนเราจะนำไปใช้ประโยชน์ในด้านต่าง ๆ ได้

เนื่องจากการเกษตรในปัจจุบัน มีความเจริญก้าวหน้าไปแทบทุกด้าน จึงมีการนำความรู้ เทคนิคและเทคโนโลยีใหม่ ๆ มาดำเนินการตั้งแต่การจัดการเรื่องเงินทุน ดิน น้ำ การเพาะปลูก การให้ปุ๋ย การเก็บเกี่ยว รวมไปถึงการตลาด โดยเอกชนบางแห่งสามารถดำเนินการสิ่งต่าง ๆ เหล่านี้ได้อย่างครบวงจร เป็นธุรกิจใหญ่โตและกว้างขวาง นอกจากนี้ รัฐบาลก็ได้มีการกำหนดนโยบายและดำเนินการต่าง ๆ เข้าช่วยเหลือและส่งเสริมให้ผู้ทำการเกษตรรายย่อยและรายใหญ่ให้ดำเนินไปอย่างมีประสิทธิภาพและก้าวหน้า เป็นประโยชน์ต่อตัวผู้ทำเกษตรกรรมเองและต่อส่วนรวม

2.2.3 การจำแนกประเภทของการเกษตร

การเกษตรมีสาขาต่าง ๆ มากมาย ซึ่งแต่ละสาขาสถาปนสามารถแบ่งย่อยออกไปได้อีก แต่สำหรับในระดับขั้นนี้ จะจำแนกการเกษตรเป็นประเภทต่าง ๆ ดังนี้

1. การเกษตรประเภทปลูกพืช

เนื่องจากพืชมีชนิดต่าง ๆ มากมาย ทั้งมีวิธีปลูก หรือการนำไปใช้ประโยชน์ หรือมีลักษณะธรรมชาติของพืชแต่ละชนิด ต่างกัน นักวิชาการเกษตรจึงมีการจำแนกพืชออกเป็น 2 ประเภทดังนี้

1.1 แบ่งตามลักษณะของการนำไปใช้ประโยชน์

1.2 แบ่งตามลักษณะการปลูก

2. การเกษตรประเภทเลี้ยงสัตว์

เป็นการเกษตรที่เกี่ยวกับการเลี้ยงสัตว์ชนิดต่าง ๆ เช่น หมู วัว ควาย เป็ด ไก่ นก กระต่าย กบ เพื่อนำมาใช้ประโยชน์ในด้านต่าง ๆ ตามแต่ชนิดของสัตว์ที่เลี้ยงไว้ เช่น ใช้นม ไข่ เป็นอาหาร ใช้นั่งทำเป็นเครื่องใช้ต่าง ๆ เป็นต้น

การเลี้ยงสัตว์ เป็นงานที่มีความยุ่งยากมากกว่าการปลูกพืช เพราะร่างกายสัตว์มีความซับซ้อนกว่าพืชดังนี้ การเลี้ยงสัตว์ที่ดีจึงต้องรู้จักอุปนิสัยในการกินอยู่ของสัตว์ที่เลี้ยง รวมทั้งต้องมีความรู้ในโรคต่าง ๆ ที่อาจเกิดขึ้นกับสัตว์ได้อีกด้วยตามสมควร เพื่อจะได้หาทางรักษาหรือ

แก้ปัญหาต่อไป จึงจะให้สัตว์ที่เลี้ยงเจริญเติบโตเร็ว แข็งแรง ไม่เจ็บป่วยหรือตายก่อนเวลาอันสมควร สามารถให้ผลผลิตต่าง ๆ ตามต้องการอย่างคุ้มค่าแก่ผู้เลี้ยง

3. การเกษตรประเภทประมง

เป็นการเกษตรอีกสาขาหนึ่งที่เกี่ยวข้องกับการเพาะเลี้ยงสัตว์น้ำและการจับสัตว์น้ำทุกชนิด ทั้งสัตว์น้ำจืดและสัตว์น้ำเค็มหรือน้ำกร่อย และทั้งสัตว์น้ำที่เป็นจำพวกปลา จำพวกที่มีกระดอง จำพวกที่มีเปลือกห่อหุ้มตัว เป็นต้น

2.2.4 ความสำคัญของการเกษตร

การเกษตรทั้ง 3 ประเภทดังกล่าวมานั้น มีความสำคัญต่อคนไทยเรามาก ดังจะสรุปเป็นข้อ ๆ โดยสังเขปได้ดังนี้

1. เป็นแหล่งให้ปัจจัย 4 ที่จำเป็นต่อการดำรงชีวิตของมนุษย์

สิ่งต่าง ๆ ที่จำเป็นต่อการดำรงชีวิตของคนเราในทุกวันนี้ ไม่ว่าจะเป็นอาหาร ที่อยู่อาศัย เครื่องนุ่งห่ม และยารักษาโรค เกือบทั้งหมดได้มาจากผลผลิตของการเกษตร โดยอาจนำมาใช้ในทางตรงหรือทางอ้อม ในทางตรงเช่น นำพืชหรือสัตว์มากินเป็นอาหาร นำมาใช้สร้างเป็นที่อยู่อาศัยและเครื่องใช้ต่าง ๆ เป็นต้น และในทางอ้อมเช่น นำส่วนต่าง ๆ ของพืชหรือสัตว์มาปรุงแต่งหรือสกัดเอาสารบางชนิดไปทำเป็นอาหาร ยา เคมีภัณฑ์ต่าง ๆ เป็นต้น

2. เป็นอาชีพหลักของคนไทย

ปัจจุบันนี้ คนไทยส่วนใหญ่ยังทำอาชีพเกี่ยวกับการเกษตร และยังมีคนอื่น ๆ ที่มีอาชีพเกี่ยวข้องกับการเกษตรอีกจำนวนมาก เช่น ผู้ขายสินค้าการเกษตร ผู้ขายปุ๋ยหรือเคมีภัณฑ์เกี่ยวกับการเกษตร ผู้ขายเครื่องมือและอุปกรณ์เกี่ยวกับการเกษตร ผู้ทำการแปรรูปอาหารจากผลผลิตการเกษตร ผู้ทำการขนส่งสินค้าการเกษตร รวมถึงผู้บริโภคนำสินค้าจากการเกษตร เป็นต้น

3. เป็นสินค้าที่หารายได้หลักให้กับประเทศ

ทุกวันนี้ แม้สินค้าอุตสาหกรรมจะสามารถส่งออกทำรายได้เข้าประเทศได้มากกว่าสินค้าการเกษตรแล้วก็ตาม สินค้าจากการเกษตรก็ยังสามารถทำรายได้ให้กับประเทศสูงมาก ตัวอย่างสินค้าการเกษตรที่ประเทศไทยเราส่งไปขายต่างประเทศปีละมาก ๆ คือ ข้าว มันสำปะหลัง ข้าวโพด ยาง ใบยาสูบ ปอ ข้าวฟ่าง ทุ่น งุ่น เนื้อไก่ กุ้ง หอย และปลาต่าง ๆ เป็นต้น ทั้งส่งไปในรูปแบบของอาหารสด อาหารแห้ง อาหารกระป๋อง และบางส่วนก็ส่งออกในรูปแบบของสินค้าสำเร็จรูป เช่น เครื่องหนัง เครื่องเรือน เป็นต้น

4. เป็นสินค้าที่สร้างความมั่นคงในทางเศรษฐกิจและการเมืองให้กับประเทศ

การดำรงชีวิตของคนเรานั้น ปัจจัย 4 นับว่าเป็นสิ่งสำคัญที่สุด ซึ่งผลผลิตจากการเกษตรสามารถนำไปใช้สนองความต้องการในปัจจัย 4 ของคนไทยได้ทุกประการ ไม่ว่าจะเป็น

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

อาหาร ที่อยู่อาศัย เสื้อผ้า และยารักษาโรค ดังนี้ ประเทศไทยเราจึงมีความมั่นคงทางเศรษฐกิจและการเมืองเพราะหากเกิดภาวะการณ์ที่เลวร้ายต่าง ๆ ประเทศไทยเราก็จะมีสินค้าเกี่ยวกับปัจจัย 4 ให้คนไทยได้อุปโภคบริโภคอย่างไม่ขาดแคลน

5. เป็นสินค้าที่สร้างชื่อเสียงเกียรติคุณให้กับประเทศ

สินค้าการเกษตรของประเทศไทยเราที่ส่งไปขายต่างประเทศ ส่วนใหญ่จะมีคุณภาพดีกว่าที่ผลิตจากประเทศอื่น ๆ เช่น ข้าวไทยซึ่งเป็นข้าวที่คนทั่วโลกยอมรับว่ามีคุณภาพดีที่สุดในผลไม้ไทยเป็นที่ยอมรับของคนต่างประเทศว่ามีมากมายและมีรสชาติอร่อยที่สุด เป็นต้น นอกจากนี้ การประมงของไทย ก็ทำชื่อเสียงให้ประเทศไทยเราโดยสามารถจับปลาได้มากที่สุดเป็นอันดับ 6 ของโลก เป็นต้น (บุญเลิศ สะอาดสิทธิศักดิ์และประเวศ ไชยวงศ์, 2533. 4)

การทำอาชีพการเกษตรทางภาคเหนือจะทำการเกษตรทางด้านพืชไร่เป็นส่วนใหญ่เพราะพืชไร่สามารถให้ผลผลิตเร็วกว่าพืชสวนและให้ได้ครั้งละมาก ๆ โดยเฉพาะการปลูกพืชไร่ประเภทข้าวโพดเลี้ยงสัตว์ซึ่งเป็นพืชไร่ที่ปลูกง่ายและการดูแลรักษาไม่ต้องยุ่งยากมากเมื่อปลูกเสร็จแล้วก็รอจนกว่าจะขึ้นแล้วจึงมาดูแลบ้างเป็นครั้งคราวจะยุ่งยากค่อนข้างน้อยเท่านั้นส่วนรายได้นั้นก็หากปลูกใหญ่ก็จะทำให้ได้ผลผลิตมากและทำให้มีรายได้เพิ่มมากขึ้น

2.3 งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

บุผา ธรรมนาม (2545 : 31) ได้ทำการวิจัยเกี่ยวกับการใช้ประโยชน์จากเงินกองทุนหมู่บ้าน ตำบลตาตุม อำเภอสังขะ จังหวัดสุรินทร์ ซึ่ง ได้ผลการวิจัยดังนี้

1. สภาพทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามเป็นเพศหญิง (ร้อยละ 60.00) อายุส่วนใหญ่ 40 ปีขึ้นไป (ร้อยละ 58.00) ส่วนใหญ่เกษตรกรประกอบอาชีพการทำนา (ร้อยละ 92.00) มีระดับการศึกษาชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 (ร้อยละ 74.00) รายได้ของครอบครัวมากกว่า 10,000 บาทขึ้นไป (ร้อยละ 40.00) และเกษตรกรกู้เงินธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร (ธกส.) มากที่สุด (ร้อยละ 74.00)

2. การใช้ประโยชน์จากเงินกองทุนหมู่บ้านของเกษตรกร พบว่าเกษตรกรส่วนใหญ่ (ร้อยละ 44.00) กู้เงินเป็นจำนวน 5,000-10,000 บาท เกษตรกรกู้เงินมากกว่า 7 เดือน ถึง 1 ปี (ร้อยละ 90.00) และนำไปทำการเลี้ยงสัตว์ (ร้อยละ 60.00) เกษตรกรส่วนใหญ่มีรายได้เพิ่มขึ้น (ร้อยละ 58.00) และสามารถคืนเงินได้หมด และเกษตรกรเห็นว่าเงินกองทุนหมู่บ้านมีประโยชน์ต่อเกษตรกรในระดับปานกลาง (ร้อยละ 76.00) ฐานะทางครอบครัวดีขึ้นปานกลาง (ร้อยละ 64.00) เกษตรกรต้องการให้รัฐบาลปล่อยเงินกู้ (ร้อยละ 78.00) ซึ่งเกษตรกรต้องการกู้เงินในจำนวนที่

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้คัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

เพิ่มขึ้นตั้งแต่ 10,001-20,000 บาท (ร้อยละ 46.00) และเกษตรกรต้องการระยะเวลาคืนเงินมากกว่า 2 ปีขึ้นไป (ร้อยละ 60.00) ต้องการผ่อนเงินคืนเดือนละ 500 บาท/เดือน (ร้อยละ 54.00) และหากเกษตรกรกู้เงินอีกจะนำไปเลี้ยงสัตว์ (ร้อยละ 66.00)

จันทร์ฉาย มาลาม (2545 : 37) ได้ทำการวิจัยการใช้ประโยชน์จากเงินกองทุนหมู่บ้าน ของผู้กู้ในบ้านหนองโพธิ์ อำเภอมือง จังหวัดมหาสารคาม พบว่า เกษตรกรส่วนใหญ่เป็นเพศชาย (ร้อยละ 70.00) และมีอายุส่วนใหญ่ 46 ปีไป เกษตรกรมีการศึกษาส่วนใหญ่อยู่ในระดับชั้นประถมศึกษา (ร้อยละ 74.00) และกู้เงินจากธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร (ธกส.) (ร้อยละ 84.00) รองลงมากู้เงินจากเงินกู้ยืมในระบบ (ร้อยละ 16.00) เกษตรกรส่วนใหญ่กู้เงินประมาณ 5,000-10,000 บาท (ร้อยละ 44.00) และเกษตรกรต้องการระยะเวลาในการกู้เงิน 1-2 ปี (ร้อยละ 64.00) เกษตรกรส่วนใหญ่กู้เงินมาปลูกพืช (ร้อยละ 60.00) และเลี้ยงสัตว์ (ร้อยละ 18.00) เกษตรกรต้องการกู้เงินกองทุนหมู่บ้านอีก (ร้อยละ 40.00) และเกษตรกรต้องการชำระเงินกู้พร้อมดอกเบี้ยส่วนใหญ่เป็นรายปี (ร้อยละ 56.00)

เมธิ พยอมยงค์ (2544. แหล่งที่มา :<http://www.vijai.org/research/project.>) ได้ศึกษาวิจัยเรื่องการวิจัยและพัฒนา รูปแบบการบริหารจัดการเครือข่ายกองทุนหมู่บ้านระดับตำบล อำเภอสันทราย จังหวัดเชียงใหม่พบว่า กองทุนหมู่บ้านในเขตอำเภอสันทรายจำนวน 113 หมู่บ้าน 12 ตำบล ได้รับการจัดสรรงบประมาณกองทุนหมู่บ้านจากรัฐบาลเมื่อปี 2544 ตามนโยบายของรัฐบาลที่จะแก้ไขปัญหาขั้นพื้นฐาน เพื่อกระตุ้นเศรษฐกิจของชุมชนในระดับรากหญ้าให้เกิดการหมุนเวียน และสามารถแก้ไขปัญหาความยากจน ในสังคมได้ รวมทั้งใช้เป็นเงื่อนไขให้เกิดการบริหารจัดการกองทุนหมู่บ้านโดยชุมชน ซึ่งจะนำไปสู่ความเป็น “ชุมชนเข้มแข็ง” อย่างทั่วถึง สำหรับกองทุนหมู่บ้านในเขตอำเภอสันทรายดำเนินงาน โดยมีคณะกรรมการประจำรัฐอำเภอสันทรายเป็นที่เล็ง ซึ่งจากดำเนินงานที่ผ่านมาประมาณ 1 ปี ได้มีการติดตาม / แลกเปลี่ยนเรียนรู้ ปัญหา อุปสรรค และความต้องการของกองทุนหมู่บ้านแต่ละตำบลอย่างต่อเนื่อง พบว่าคณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านในเขตอำเภอสันทรายยังเกิดปัญหาเรื่องการบริหารงาน ระบบบัญชี ความเข้าใจในการเลือกตั้งคณะกรรมการ การประสานงาน การทำงานของคณะกรรมการที่ต่างคิดต่างทำ ทำให้ประโยชน์ตกไม่ถึงสมาชิกอย่างแท้จริง ดังนั้นทางคณะทำงานและตัวแทนกองทุนหมู่บ้านในเขตอำเภอสันทราย จึงได้หารือที่จะร่วมกันแก้ปัญหาที่เกิดขึ้น เพื่อให้เกิดการเชื่อมโยงและช่วยเหลือกันในการบริหารกองทุนหมู่บ้านในอำเภอสันทราย รวมทั้งสนับสนุนการทำงานของเครือข่ายกองทุนหมู่บ้านระดับอำเภอให้เกิดการทำงานอย่างเป็นระบบ และร่วมกันค้นหารูปแบบที่เหมาะสมเพื่อเป็นแนวทางปฏิบัติในการเสริมสร้างความเข้มแข็งด้านการจัดการกองทุนหมู่บ้านในอำเภอสันทรายต่อไป

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

เจริญ ชื่นยง (2544. แหล่งที่มา <http://www.vijai.org/research/project>.) ได้ศึกษาเรื่อง แนวทางการพัฒนากองทุนหมู่บ้านให้เกิดประโยชน์กับชุมชนบ้านตาหมอ ตำบลขุนทะเล อำเภอลานสกา จังหวัดนครศรีธรรมราชพบว่า บ้านตาหมอ ตั้งอยู่หมู่ที่ 6 ต.ขุนทะเล อ.ลานสกา จ.นครศรีธรรมราช มีจำนวนครัวเรือน 314 ครัวเรือน มีจำนวนประชากร 1,295 คน ประชากรส่วนใหญ่ประกอบอาชีพเกษตรกรรม รับจ้าง ค้าขาย และรับราชการ ตามลำดับในหมู่บ้านมีการกลุ่มกิจกรรมของชาวบ้าน ซึ่งประกอบด้วย กลุ่มธนาคารหมู่บ้าน กลุ่มปื้หมัก และกองทุนหมู่บ้าน ซึ่งในส่วนของกองทุนหมู่บ้านตาหมอนั้น ได้ถูกจัดตั้งขึ้นในปี 2544 ปัจจุบันมีสมาชิกกองทุนจำนวน 205 คน มีเงินหมุนเวียน 1,080,000 บาท และมีเงินออมในรูปสัจจะของสมาชิก จำนวน 60,000 บาท ปัจจุบันไม่มีหนี้เสีย สำหรับการส่งเงินต้นและดอกเบี้ยจะส่งครั้งเดียวเมื่อครบสัญญา 1 ปี ในอัตราดอกเบี้ยร้อยละบาทต่อเดือน จากการดำเนินงานที่ผ่านมาพบว่า การดำเนินงานของกองทุนหมู่บ้านยังประสบปัญหาในด้านการบริหารจัดการหลายอย่าง เช่น คณะกรรมการยังมีประสบการณ์น้อยระเบียบที่มีอยู่ไม่เอื้อต่อการเจริญเติบโตของกองทุน การนำเงินไปใช้ไม่ตรงกับวัตถุประสงค์ที่ขอกู้ ความยุติธรรมโปร่งใสในการอนุมัติเงินกู้ เป็นต้น ซึ่งนอกจากปัญหาในด้านการบริหารจัดการกองทุนแล้ว สถานการณ์ปัจจุบันของกองทุนหมู่บ้านและวิถีชีวิตชุมชนชนานเมืองที่ถูกวัฒนธรรมเมืองครอบงำ ในขณะที่เศรษฐกิจของชาวบ้านประสบปัญหาวิกฤติอย่างรุนแรง ผลผลิตมีราคาต่ำส่งผลให้ชาวบ้านมีรายได้น้อยในขณะที่มีรายจ่ายตามกระแสวัฒนธรรมเมืองที่เข้ามา ทำให้ชาวบ้านในชุมชนมีหนี้สินล้นพ้นตัว จากข้อมูลการเป็นหนี้สินของคนในหมู่บ้านมีหนี้สินรวมทั้งสิ้น 20 - 30 ล้านบาท และกองทุนที่มีในหมู่บ้านชาวบ้านจะเป็นหนี้กันหมดทุกกองทุน รวมถึงกองทุนหมู่บ้านตาหมอด้วย ซึ่งในการบริหารจัดการที่ผ่านมาไม่สามารถเข้ามาแก้ไขปัญหของชาวบ้านได้ ดังนั้น คณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านตามหมอจึงมีความเห็นร่วมกันว่า ควรจะมีการศึกษาวิจัยเพื่อให้ได้ข้อมูลฐานการผลิต รายรับ รายจ่ายของสมาชิกที่เป็นอยู่จริง ตลอดจนหนี้สินทั้งหมด เพื่อค้นหาแนวทางการดำเนินงานของหมู่บ้านให้สามารถแก้ไขปัญหานี้สินและเอื้อประโยชน์แก่สมาชิกต่อไป

อรุณ ชุมเกต (2532. แหล่งที่มา <http://www.vijai.org/research/project>.) ได้ศึกษาเรื่อง แนวทางการพัฒนากองทุนออมทรัพย์เพื่อการผลิตบ้านหนองจิก ตำบลนางหลง อำเภอชะอวด จังหวัดนครศรีธรรมราชพบว่า บ้านหนองจิก หมู่ 2 ตำบลนางหลง อำเภอชะอวด จังหวัดนครศรีธรรมราช ประกอบด้วยจำนวนครัวเรือน 141 ครัวเรือน ประชากร 646 คน ประชากรส่วนใหญ่ประกอบอาชีพเกษตรกรรมและรับจ้างทั่วไป ในอดีตประชากรในชุมชนบ้านหนองจิกค่อนข้างยากจน ไม่มีเงินทุนและขาดโอกาสเข้าถึงแหล่งเงินทุนเพื่อนำมาพัฒนาอาชีพสร้างรายได้ แขนงนำในหมู่บ้านจึงได้เสนอแนวคิดในการจัดตั้งกลุ่มออมทรัพย์เพื่อการผลิตขึ้นในปี 2532 สำหรับเป็นแหล่ง

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้คัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

เงินทุนหมุนเวียนในหมู่บ้านให้สมาชิกใช้ในการพัฒนาเศรษฐกิจ เพื่อสร้างศักยภาพในการเสริมสร้างความเข้มแข็งทางด้านเศรษฐกิจให้ชุมชนสามารถพึ่งตนเองได้อย่างยั่งยืน ปัจจุบันกลุ่มออมทรัพย์เพื่อการผลิตบ้านหนองจิกมีสมาชิก 431 คนและมีเงินสะสมจำนวน 1,200,000 บาท ซึ่งเมื่อดำเนินการได้ในระยะหนึ่งก็มีการขยายกิจกรรมเพิ่มเติมและมีการปรับกิจกรรมต่าง ๆ เป็นระยะอยู่ตลอด แต่ไม่เคยได้สรุปบทเรียนจากการทำงานที่ผ่านมา ทำให้กลุ่มไม่สามารถกำหนดแนวทางในการดำเนินงานเพื่อให้เกิดการพัฒนาชุมชนให้เข้มแข็งและเอื้อประโยชน์อย่างยั่งยืนให้แก่สมาชิกได้ คณะกรรมการกลุ่มฯ จึงมีมติร่วมกันว่าน่าจะมีการวิจัยเพื่อสรุปบทเรียนการดำเนินงานและค้นหาแนวทางการพัฒนาชุมชนให้เกิดประโยชน์แก่สมาชิกอย่างยั่งยืนต่อไป

การวิจัยเกี่ยวกับการใช้ประโยชน์จากเงินกองทุนหมู่บ้าน ตำบลตาตุ่ม อำเภอสังขะ จังหวัดสุรินทร์พบว่าเกษตรกรส่วนใหญ่ประกอบอาชีพทำนามากกว่าทำไร่เพราะสภาพพื้นที่ที่ไม่เหมาะสมในการทำไร่และส่วนใหญ่เกษตรกรมีการศึกษาที่ต่ำแต่ก็ไม่ทอดทิ้งสามารถทำได้ทีละมาก ๆ ถ้าเงินไม่พอก็ไปกู้เงินจากธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์และสามารถมีรายได้เพิ่มขึ้นในปีละมาก ๆ

การวิจัยการใช้ประโยชน์จากเงินกองทุนหมู่บ้านหนองโพธิ์ อำเภอเมือง จังหวัดมหาสารคามพบว่าเกษตรกรส่วนใหญ่ต้องการกู้เงินมาปลูกพืชและส่วนใหญ่เกษตรกรมีความรู้แค่ระดับประถมศึกษาได้กู้เงินกองทุนหมู่บ้านและธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์มาลงทุนในการทำเกษตร

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

3.1 ประชากร

ประชากรที่ศึกษาได้แก่เกษตรกรที่กู้ยืมเงินกองทุนหมู่บ้านวังคำลิ่ง ตำบลนาโบสถ์ กิ่งอำเภอวังเจ้า จังหวัดตาก จำนวน 60 คนจาก 60 ครัวเรือน

3.2 วิธีการเก็บรวบรวมข้อมูล

3.2.1 เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล ใช้แบบสอบถามที่ผู้วิจัยได้สร้างขึ้นลักษณะของแบบสอบถามเป็นแบบปลายปิดหรือให้เลือกตอบ และแบบปลายเปิดหรือให้เกษตรกรแสดงความคิดเห็น

3.2.2 วิธีการดำเนินการสร้างแบบสอบถาม และลักษณะของแบบสอบถาม ผู้วิจัยได้ดำเนินการสร้างแบบสอบถาม ซึ่งมีขั้นตอนดังนี้

1. ศึกษาเอกสารที่เกี่ยวข้องเกี่ยวกับโครงการเงินกองทุนหมู่บ้านและเอกสารที่เกี่ยวข้องการสร้างแบบสอบถาม
2. เขียนข้อคำถามให้สอดคล้องกับวัตถุประสงค์ของเงินกองทุนหมู่บ้าน
3. นำแบบสอบถามให้อาจารย์ที่ปรึกษาตรวจสอบ และปรับปรุงแก้ไขข้อบกพร่องต่าง ๆ
4. จัดทำแบบสอบถามฉบับสมบูรณ์

ลักษณะของแบบสอบถามเป็นดังนี้ ตอนที่ 1 สภาพทั่วไปของผู้กู้เงินกองทุนหมู่บ้านเป็นแบบสอบถามแบบปลายปิด ตอนที่ 2 ใช้สอบถามเกี่ยวกับการใช้ประโยชน์จากเงินกองทุนหมู่บ้าน ตอนที่ 3 ปัญหาอุปสรรคและข้อเสนอแนะ

3.2.3 วิธีการดำเนินการส่งแบบสอบถาม

1. ทำหนังสือราชการจากภาควิชาครุศาสตร์เกษตร เพื่อติดต่อผู้ใหญ่บ้าน หมู่บ้านวังคำลิ่ง ในตำบลนาโบสถ์ กิ่งอำเภอวังเจ้า จังหวัดตาก เพื่อนำแบบสอบถามไปให้เกษตรกร ผู้ที่กู้เงินกองทุนหมู่บ้านให้ข้อมูล (เฉพาะหัวหน้าครอบครัว) โดยผู้วิจัยเก็บข้อมูลด้วยตนเอง

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้คัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

2. นำแบบสอบถามให้เกษตรกรผู้กู้ยืมเงินกองทุนหมู่บ้านวังตำลึง ตำบลนาโบสถ์ กิ่งอำเภอวังเจ้า จังหวัดตาก กรอกข้อมูลจำนวน 60 ชุด โดยผู้วิจัยเป็นผู้อ่านคำถามในแบบสอบถามให้แก่เกษตรกรในรายที่ไม่สามารถอ่านหนังสือได้ใช้เวลาในการเก็บรวบรวมข้อมูล 3 วัน ได้รับกลับมา 60 ชุด คิดเป็นร้อยละ 100

3.2.4 การวิเคราะห์ข้อมูลทางสถิติ

เมื่อรวบรวมข้อมูลได้แล้ว นำแบบสอบถามมาตรวจสอบความสมบูรณ์ทุกฉบับ จากนั้นนำข้อมูลที่ได้แต่ละรายการ ไปวิเคราะห์หาค่าทางสถิติดังนี้

1. นำข้อมูลมาแจกแจงความถี่ และเรียงลำดับความถี่จากมากไปน้อย
2. นำข้อมูลที่ได้หาค่าร้อยละโดยใช้สูตร

$$\text{ร้อยละ} = \frac{X}{N} \times 100$$

กำหนดให้ X = จำนวนผู้ตอบแบบสอบถามนั้นๆ

N = จำนวนผู้ตอบแบบสอบถาม

ตอนที่ 1 สภาพทั่วไปของผู้กู้เงินกองทุนหมู่บ้าน โดยการวิเคราะห์หาค่าร้อยละ และนำเสนอในรูปแบบของตาราง การแปรผลโดยการบรรยาย ประกอบตาราง

3. การหาค่าเฉลี่ย ใช้ประมาณค่าระดับความคิดเห็นดังนี้

5 คะแนน หมายถึง	ระดับความคิดเห็นมากที่สุด
4 คะแนน หมายถึง	ระดับความคิดเห็นมาก
3 คะแนน หมายถึง	ระดับความคิดเห็นปานกลาง
2 คะแนน หมายถึง	ระดับความคิดเห็นน้อย
1 คะแนน หมายถึง	ระดับความคิดเห็นน้อยที่สุด

2. นำแบบสอบถามให้เกษตรกรผู้กู้ยืมเงินกองทุนหมู่บ้านวังคำถึง ตำบลนาโบสถ์ ถึง อำเภอวังเจ้า จังหวัดตาก กรอกข้อมูลจำนวน 60 ชุด โดยผู้วิจัยเป็นผู้อ่านคำถามในแบบสอบถาม ให้แก่เกษตรกรในรายที่ไม่สามารถอ่านหนังสือได้ใช้เวลาในการเก็บรวบรวมข้อมูล 3 วัน ได้รับ กลับมา 60 ชุด คิดเป็นร้อยละ 100

3.2.4 การวิเคราะห์ข้อมูลทางสถิติ

เมื่อรวบรวมข้อมูลได้แล้ว นำแบบสอบถามมาตรวจสอบความสมบูรณ์ทุกฉบับ จากนั้นนำข้อมูลที่ได้แต่ละรายการ ไปวิเคราะห์หาค่าทางสถิติดังนี้

1. นำข้อมูลมาแจกแจงความถี่ และเรียงลำดับความถี่จากมากไปน้อย
2. นำข้อมูลที่ได้หาค่าร้อยละโดยใช้สูตร

$$\text{ร้อยละ} = \frac{X \times 100}{N}$$

กำหนดให้ X = จำนวนผู้ตอบแบบสอบถามนั้นๆ

N = จำนวนผู้ตอบแบบสอบถาม

ตอนที่ 1 สภาพทั่วไปของผู้กู้เงินกองทุนหมู่บ้าน โดยการวิเคราะห์หาค่าร้อยละ และนำเสนอในรูปแบบของตาราง การแปรผลโดยการบรรยาย ประกอบตาราง

3. การหาค่าเฉลี่ย ใช้ประมาณค่าระดับความคิดเห็นดังนี้

5 คะแนน หมายถึง	ระดับความคิดเห็นมากที่สุด
4 คะแนน หมายถึง	ระดับความคิดเห็นมาก
3 คะแนน หมายถึง	ระดับความคิดเห็นปานกลาง
2 คะแนน หมายถึง	ระดับความคิดเห็นน้อย
1 คะแนน หมายถึง	ระดับความคิดเห็นน้อยที่สุด

บทที่ 4

ผลการวิจัยและวิจารณ์ผล

4.1 ผลการวิจัย

การวิจัยเรื่อง การใช้ประโยชน์จากเงินกองทุนหมู่บ้านของเกษตรกรในหมู่บ้านวังตำลึง ตำบลนาโบสถ์ กิ่งอำเภอวังเจ้า จังหวัดตาก เมื่อเก็บรวบรวมข้อมูลแล้วนำมาวิเคราะห์ข้อมูลทางสถิติ ได้ผลการวิจัยดังนี้

ส่วนที่ 1 สภาพทั่วไปของผู้และผู้กู้เงินกองทุนหมู่บ้าน

ตารางที่ 1 สภาพทั่วไปของผู้กู้เงินกองทุนหมู่บ้าน

รายการ	จำนวน (คน) N = 60	ร้อยละ (%)
1. เพศ		
ชาย	52	86.67
หญิง	8	13.33
2. อายุ		
ต่ำกว่า 30 ปี	31	51.67
30-40 ปี	14	23.33
40-50 ปี	10	16.67
มากกว่า 50 ปี	5	8.33
3. สถานภาพการสมรส		
โสด	6	10.00
สมรส	47	78.33
แยกกันอยู่	7	11.67
4. อาชีพ		
ทำไร่	57	95.00
ทำนา	3	5.00

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตารางที่ 1 (ต่อ)

รายการ	จำนวน (คน) N = 60	ร้อยละ (%)
5. ระดับการศึกษาสูงสุด		
ป. 4	20	33.33
ป. 6	19	31.67
ม. 3	16	26.67
ม. 6	3	5.00
ปวช.	2	3.33
6. รายได้ต่อปี		
ต่ำกว่า 5,000 บาท/ปี	4	6.67
5,000-15,000 บาท/ปี	11	18.33
15,001-25,000 บาท/ปี	15	25.00
มากกว่า 100,000 บาท/ปี	30	50.00
7. แหล่งเงินกู้ยืมนอกเหนือจากเงินกองทุนหมู่บ้าน		
แหล่งเงินทุนนอกระบบ	22	36.67
ธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์ (ธ.ก.ส.)	30	50.00
ธนาคารออมสิน	7	13.33
8. จำนวนเงินที่กู้จากเงินกองทุนหมู่บ้าน		
ต่ำกว่า 5,000 บาท	5	8.33
5,000-10,000 บาท	12	20.00
10,001-15,000 บาท	10	16.67
มากกว่า 15,000 บาทขึ้นไป	33	55.00
9. เวลาในการกู้ยืมเงินกองทุนหมู่บ้าน		
1ปี	60	100.00
10. วัตถุประสงค์การกู้เงินกองทุนหมู่บ้านเพื่อ		
ปลูกพืช	54	90.00
เลี้ยงสัตว์	6	10.00

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตารางที่ 1 (ต่อ)

รายการ	จำนวน (คน) N = 60	ร้อยละ (%)
11. ผลจากการนำเงินกองทุนหมู่บ้านมาลงทุน		
รายได้เพิ่ม	58	96.67
รายได้ไม่เพิ่มขึ้น	2	3.33
12. ความเพียงพอของจำนวนเงินกองทุนหมู่บ้านที่มีต่อ		
ความต้องการของครอบครัว		
ต่ำกว่า 5,000 บาท	6	10.00
5,000-10,000 บาท	17	28.33
10,000-100,000 บาท	22	36.67
มากกว่า 100,000 บาท	15	25.00
13. ระยะเวลาในการคืนเงินกู้		
6 เดือน	2	3.33
1 ปี	46	76.67
2 ปี	6	10.00
2 ปีขึ้นไป	6	10.00
14. การผ่อนใช้เงินต้นคืนพร้อมดอกเบี้ยต่อเดือน		
500	52	86.67
1,000	1	1.67
1,500	1	1.67
2,000	1	1.67
อื่น ๆ 300	5	8.33
15. วัตถุประสงค์ในการนำเงินกองทุนหมู่บ้านไปประกอบ		
อาชีพหากู้ได้อีก		
ปลูกพืช	50	83.33
เลี้ยงสัตว์	6	10.00
ค้าขาย	3	5.00
ลงทุนข้างซ่อม	1	1.67

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

จากตารางที่ 1 เกษตรกรผู้กู้เงินกองทุนหมู่บ้านวังคำลิ่ง ตำบลนาโบสถ์ กิ่งอำเภอวังเจ้า จังหวัดตาก ที่ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่เป็นเพศชาย (ร้อยละ 86.67) นอกนั้นเป็นเพศหญิง (ร้อยละ 13.33) เกินครึ่งหนึ่งของเกษตรกรมีอายุต่ำกว่า 30 ปี (ร้อยละ 51.67) รองลงมามีอายุระหว่าง 30-40 ปี (ร้อยละ 23.33) อายุ 40-50 ปี (ร้อยละ 16.67) และสุดท้ายอายุมากกว่า 50 ปี (ร้อยละ 8.33) ส่วนใหญ่เกษตรกรที่กู้ยืมเงินกองทุนมีสถานภาพสมรส (ร้อยละ 78.33) รองลงมาแยกกันอยู่ (ร้อยละ 11.67) และลำดับสุดท้ายคือ เป็น โสด (ร้อยละ 10.00) เกษตรกรส่วนใหญ่ประกอบอาชีพ ทำไร่ (ร้อยละ 95.00) และอาชีพทำนา (ร้อยละ 5.00) เกษตรกรมีการศึกษาชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 มากที่สุด (ร้อยละ 33.33) รองลงมาจบการศึกษาระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 (ร้อยละ 31.67) จบการศึกษาระดับมัธยมศึกษาปีที่ 3 (ร้อยละ 26.67) จบการศึกษาระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 (ร้อยละ 5.00) และลำดับสุดท้าย คือ จบการศึกษาระดับชั้น ปวช. (ร้อยละ 3.33) เกษตรกรจำนวนครึ่งหนึ่งมีรายได้สูงสุด 100,000 บาท / ปี (ร้อยละ 50.00) รายได้ 15,001-25,000 บาท/ปี (ร้อยละ 25.00) รายได้ต่ำกว่า 5,000-15,000 บาท/ปี (ร้อยละ 18.33) และเกษตรกรมีรายได้ต่ำกว่า 5,000 บาท/ปี (ร้อยละ 6.67)

แหล่งเงินกู้ที่เกษตรกรเคยกู้มากที่สุด นอกเหนือจากเงินกองทุนหมู่บ้าน คือ ธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์ (ธกส.) (ร้อยละ 50.00) แหล่งเงินทุนนอกระบบ (ร้อยละ 36.67) และธนาคารออมสิน (ร้อยละ 13.33) เกินครึ่งหนึ่งของเกษตรกรที่กู้เงินจากเงินกองทุนหมู่บ้านเป็นจำนวนเงินมากกว่า 15,000 บาท (ร้อยละ 55.00) รองลงมากู้เงินจำนวน 5,000-10,000 บาท (ร้อยละ 20.00) รองลงมากู้เงินจำนวน 10,001-15,000 บาท (ร้อยละ 16.67) และลำดับสุดท้ายคือ กู้เงินจำนวน ต่ำกว่า 5,000 บาท (ร้อยละ 8.33) ระยะเวลาในการกู้ยืมเงินกองทุนหมู่บ้านของเกษตรกร กู้นาน 1 ปี (ร้อยละ 100.00) ส่วนใหญ่เกษตรกรนำเงินกองทุนหมู่บ้านไปประกอบอาชีพการปลูกพืช (ร้อยละ 90.00) และเลี้ยงสัตว์ (ร้อยละ 10.00) เกือบทั้งหมดของเกษตรกรมีรายได้เพิ่มขึ้นหลังจากนำเงินกองทุนไปใช้ประโยชน์ (ร้อยละ 96.67) และนอกนั้นรายได้ไม่เพิ่มขึ้น (ร้อยละ 3.33)

จำนวนเงินที่เพียงพอต่อความต้องการของเกษตรกรคือ 10,000-100,000 บาท (ร้อยละ 36.67) รองลงมาจำนวนเงิน 5,000 บาท (ร้อยละ 28.33) รองลงมาจำนวนเงินมากกว่า 100,000 บาท (ร้อยละ 25.00) และลำดับสุดท้ายคือจำนวนเงินต่ำกว่า 5,000 บาท (ร้อยละ 10.00) เกษตรกรส่วนใหญ่สามารถคืนเงินกู้ในระยะเวลา 1 ปี (ร้อยละ 76.67) รองลงมาเวลา 2 ปีและ 2 ปีขึ้นไปจำนวนที่เท่ากันคือ (ร้อยละ 10.00) และลำดับสุดท้ายคือระยะเวลา 6 เดือน (ร้อยละ 3.33) ส่วนใหญ่เกษตรกรต้องการผ่อนใช้เงินคัณฑ์พร้อมดอกเบี้ย เดือนละ 500 บาท (ร้อยละ 86.67) รองลงมาต้องการผ่อนใช้เงินคัณฑ์พร้อมดอกเบี้ย เดือนละ 300 บาท (ร้อยละ 8.33) เกษตรกรต้องการผ่อนใช้เงิน

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรรมใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้คัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ต้นพร้อมดอกเบ็ญ เดือนละ 1,000 1,500 และ 2,000 บาทในจำนวนเท่ากัน (ร้อยละ 1.67) เกษตรกรส่วนใหญ่คิดว่าหากกู้เงินได้อีกจะนำไปใช้ประโยชน์เกี่ยวกับการปลูกพืช (ร้อยละ 83.33) รองลงมาต้องการนำเงินไปเลี้ยงสัตว์ (ร้อยละ 10.00) รองลงมาต้องการนำเงินไปค้าขาย (ร้อยละ 5.00) และลงทุนบริการด้านช่างซ่อมเครื่องมือการเกษตร (ร้อยละ 1.67)

ส่วนที่ 2 การใช้ประโยชน์จากเงินกองทุนหมู่บ้านของเกษตรกรในหมู่บ้านวังคำถึง

ตารางที่ 2 การใช้ประโยชน์จากเงินกองทุนหมู่บ้านของเกษตรกรในหมู่บ้านวังคำถึง ด้านทุนหมุนเวียนในการสร้างและพัฒนาอาชีพ

รายการ	ค่าคะแนนเฉลี่ย (μ)	ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.)	ระดับความคิดเห็น
ทุนหมุนเวียนในการสร้างและพัฒนาอาชีพ			
1. มีเงินกองทุนทำให้ท่านสะดวกในการประกอบอาชีพ	4.23	1.04	มาก
2. มีเงินทุนหมุนเวียนเพื่อใช้ในการประกอบอาชีพทุก ๆ ปี	4.20	1.01	มาก
3. เงินกองทุนหมู่บ้านที่ได้มามีประโยชน์ต่อท่านมาก	4.31	0.85	มาก
4. เงินกองทุน สามารถพัฒนาอาชีพการเกษตรได้มากขึ้น	4.23	0.88	มาก
5. จำนวนเงินท่านได้รับเพียงพอกับความ ต้องการ	3.67	1.31	มาก
6. การขืมเงินกองทุนหมู่บ้านสะดวกกว่าการขืมเงินประเภทอื่น	3.83	1.19	มาก
7. มีการขืม- คืน เงินกองทุนหมู่บ้านแบบปีต่อปี	4.53	0.80	มากที่สุด

จากตารางที่ 2 แสดงความคิดเห็นการใช้ประโยชน์จากเงินกองทุนหมู่บ้านของเกษตรกรของหมู่บ้านวังคำถึง ด้านทุนหมุนเวียนในการสร้างและพัฒนาอาชีพพบว่าเกษตรกรส่วนใหญ่แสดงความคิดเห็นมากที่สุดอยู่ 1 รายการคือ มีการขืม- คืน เงินกองทุนหมู่บ้านแบบปีต่อปี (ค่าเฉลี่ย 4.53) ส่วนความคิดเห็นในระดับมากมี 6 รายการเรียงลำดับดังนี้ คือ เงินกองทุนหมู่บ้านที่ได้มามี

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้คัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ประโยชน์ต่อท่านมาก (ค่าเฉลี่ย 4.31) รองลงมาคือ เงินกองทุน สามารถพัฒนาอาชีพการเกษตร ได้มากขึ้น และมีเงินกองทุนทำให้ท่านสะดวกในการประกอบอาชีพ (ค่าเฉลี่ย 4.23) รองลงมา มีเงินทุนหมุนเวียนเพื่อใช้ในการประกอบอาชีพทุก ๆ ปี (ค่าเฉลี่ย 4.20) รองลงมา จำนวนเงินท่าน ได้รับเพียงพอกับความต้องการ (ค่าเฉลี่ย 3.83) และลำดับสุดท้ายคือ การยืมเงินกองทุนหมู่บ้าน สะดวกกว่าการยืมเงินประเภทอื่น (ค่าเฉลี่ย 3.67)

ตารางที่ 3 การใช้ประโยชน์จากเงินกองทุนหมู่บ้านของเกษตรกรในหมู่บ้านวังคำถึง ด้านการพึ่งพาตนเอง

รายการ	ค่าคะแนนเฉลี่ย (μ)	ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.)	ระดับความคิดเห็น
การพึ่งพาตนเอง			
1. ช่วยให้ชุมชนลดหนี้สินได้โดยไม่ต้องพึ่งพ่อค้าคนกลาง	3.98	1.16	มาก
2. ทำให้ชุมชนมีขวัญกำลังใจในการประกอบอาชีพ	4.02	0.92	มาก
3. เป็นการเสริมสร้างความเข้มแข็งทางด้านเศรษฐกิจและสังคมของประชาชนในหมู่บ้านหรือชุมชน	3.82	1.10	มาก
4. เป็นการสร้างความเจริญทางด้านกิจการเกษตรของหมู่บ้านและชุมชน	3.97	0.95	มาก
5. เงินกองทุนหมู่บ้านทำให้สภาพครอบครัวในชุมชนมีฐานะที่ดีขึ้น	4.00	0.95	มาก
6. เงินกองทุนหมู่บ้านทำให้ชุมชนไม่มีหนี้สินจากการกู้ยืมเงินจากสถาบันการเงินอื่น	4.00	1.17	มาก

จากตารางที่ 3 แสดงความคิดเห็นการใช้ประโยชน์จากเงินกองทุนหมู่บ้านของเกษตรกรในหมู่บ้านวังคำถึง ด้านการพึ่งพาตนเองพบว่าเกษตรกรส่วนใหญ่แสดงความคิดเห็นอยู่ในระดับมากที่สุดทั้งหมด 6 รายการ รายการแรก คือทำให้ชุมชนมีขวัญกำลังใจในการประกอบอาชีพ (ค่าเฉลี่ย 4.02)

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้คัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

รองลงมาคือ เงินกองทุนหมู่บ้านทำให้สภาพครอบครัวในชุมชนมีฐานะที่ดีขึ้นและเงินกองทุนหมู่บ้านทำให้ชุมชนไม่มีหนี้สินจากการกู้ยืมเงินจากสถาบันการเงินอื่น (ค่าเฉลี่ย 4.00) ช่วยให้ชุมชนลดหนี้สินได้โดยไม่ต้องพึ่งพ่อค้าคนกลาง (ค่าเฉลี่ย 3.98) เป็นการสร้างความเจริญทางด้าน การเกษตรของหมู่บ้านและชุมชน (ค่าเฉลี่ย 3.97) และลำดับสุดท้ายคือ เป็นการเสริมสร้างความเข้มแข็งทางด้านเศรษฐกิจและสังคมของประชาชนในหมู่บ้านหรือชุมชน (ค่าเฉลี่ย 3.82)

ตารางที่ 4 การใช้ประโยชน์จากเงินกองทุนหมู่บ้านของเกษตรกรในหมู่บ้านวังคำถึงด้านการ กระตุ้นเศรษฐกิจ

รายการ	ค่าคะแนนเฉลี่ย (μ)	ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.)	ระดับความคิดเห็น
การกระตุ้นเศรษฐกิจ			
1. มีเงินกองทุนหมู่บ้านทำให้มีเงินกระตุ้นเศรษฐกิจในหมู่บ้าน	3.93	1.05	มาก
2. คนในชุมชนมีการประกอบอาชีพใหม่เพิ่มขึ้น เช่น การทำเกษตรแบบผสมผสาน	3.75	1.22	มาก
3. แต่ละครอบครัวมีรายได้เพิ่มขึ้น	4.03	0.97	มาก
4. ครอบครัวมีกำลังซื้อสินค้าอุปโภคบริโภคมากขึ้น	3.90	1.06	มาก
5. ครอบครัวมีเงินออมมากขึ้น	3.53	1.27	มาก

จากตารางที่ 4 แสดงความคิดเห็นการใช้ประโยชน์จากเงินกองทุนหมู่บ้านของเกษตรกรในหมู่บ้านวังคำถึงด้านการกระตุ้นเศรษฐกิจพบว่าเกษตรกรส่วนใหญ่แสดงความความคิดเห็นอยู่ในระดับ มากทั้งหมด 5 รายการ รายการแรกคือ แต่ละครอบครัวมีรายได้เพิ่มขึ้น (ค่าเฉลี่ย 4.03) เงินกองทุนหมู่บ้านทำให้มีเงินกระตุ้นเศรษฐกิจในหมู่บ้าน (ค่าเฉลี่ย 3.93) ครอบครัวของเกษตรกรมีกำลังซื้อสินค้าอุปโภคบริโภคมากขึ้น (ค่าเฉลี่ย 3.90) คนในชุมชนมีการประกอบอาชีพใหม่เพิ่มขึ้น เช่น การทำเกษตรแบบผสมผสาน (ค่าเฉลี่ย 3.75) และลำดับสุดท้ายคือครอบครัวเกษตรกรมีเงินออมมากขึ้น (ค่าเฉลี่ย 3.53)

ตารางที่ 5 การใช้ประโยชน์จากเงินกองทุนหมู่บ้านของเกษตรกรในหมู่บ้านวังคำถึงด้านการบริหารจัดการเงินกองทุนหมู่บ้าน

รายการ	ค่าคะแนนเฉลี่ย (μ)	ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.)	ระดับความคิดเห็น
การบริหารจัดการเงินกองทุนหมู่บ้าน			
1. จำนวนคณะกรรมการกองทุนมีความเหมาะสมและมีความพร้อม	3.80	1.11	มาก
2. คณะกรรมการมีความรู้ ประสบการณ์ มีความสามารถในการบริหารจัดการเงินกองทุนหมู่บ้าน	3.82	1.18	มาก
3. ประชาชนมีส่วนร่วมในการบริหารจัดการ	4.00	1.03	มาก
4. การอยู่ในวาระของกรรมการ 2 ปีมีความเหมาะสม	3.80	1.18	มาก
5. การบริหารกองทุนหมู่บ้านสอดคล้องกับกองทุนอื่น ๆ ที่รัฐจัดสรรให้	3.75	1.26	มาก
6. มีการสำรวจการประกอบอาชีพจากคณะกรรมการกองทุนก่อนให้เงินกู้	3.85	1.28	มาก
7. ได้รับความสะดวกในการสมัครสมาชิก	4.08	1.13	มาก
8. กฎระเบียบในการดำเนินการชัดเจนสามารถปฏิบัติได้	4.07	1.22	มาก
9. การพิจารณาให้เงินกู้เป็นอย่างเหมาะสม	3.95	1.13	มาก
10. การทำสัญญาเงินกู้สะดวกรวดเร็วไม่ยุ่งยาก	3.93	1.24	มาก
11. มีการเรียกประชุมสมาชิก	3.90	1.26	มาก
12. มีคณะกรรมการตรวจสอบและประเมินผล การดำเนินงานของคณะกรรมการกองทุนโดยสมาชิก	4.07	1.08	มาก
13. มีการติดตามการใช้เงินกองทุนของสมาชิก	3.93	1.31	มาก

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

จากตารางที่ 5 แสดงความคิดเห็นการใช้ประโยชน์จากเงินกองทุนหมู่บ้านของเกษตรกรในหมู่บ้านวังคำถึงด้านการบริหารจัดการเงินกองทุนหมู่บ้านพบว่า เกษตรกรส่วนใหญ่แสดงความคิดเห็นอยู่ในระดับมากที่สุดทั้งหมด 13 รายการ รายการแรกคือ เกษตรกรได้รับความสะดวกในการสมัครสมาชิก (ค่าเฉลี่ย 4.08) รองลงมา กฎระเบียบในการดำเนินการจัดเงินสามารถปฏิบัติได้และมีคณะกรรมการตรวจสอบและประเมินผลการดำเนินงานของคณะกรรมการกองทุนโดยสมาชิก (ค่าเฉลี่ย 4.07) รองลงมา ประชาชนมีส่วนร่วมในการบริหารจัดการ (ค่าเฉลี่ย 4.00) การพิจารณาให้เงินกู้เป็นเหมาะสม (ค่าเฉลี่ย 3.95) การทำสัญญาเงินกู้สะดวกรวดเร็วไม่ยุ่งยากและมีการติดตามการใช้เงินกองทุนของสมาชิก (ค่าเฉลี่ย 3.93) มีการเรียกประชุมสมาชิก (ค่าเฉลี่ย 3.90) มีการสำรวจการประกอบอาชีพจากคณะกรรมการกองทุนก่อนให้เงินกู้ (ค่าเฉลี่ย 3.85) คณะกรรมการมีความรู้ ประสบการณ์มีความสามารถในการบริหารจัดการเงินกองทุนหมู่บ้าน (ค่าเฉลี่ย 3.82) รองลงมา จำนวนคณะกรรมการกองทุนมีความเหมาะสมและมีความพร้อมและการอยู่ในวาระของกรรมการ 2 ปีมีความเหมาะสม (ค่าเฉลี่ย 3.80) และลำดับสุดท้ายคือ การบริหารกองทุนหมู่บ้านสอดคล้องกับกองทุนอื่น ๆ ที่รัฐจัดสรรให้ (ค่าเฉลี่ย 3.75)

ส่วนที่ 3 ปัญหาอุปสรรคและข้อเสนอแนะ

ตารางที่ 6 ปัญหาอุปสรรคการใช้ประโยชน์จากเงินกองทุนหมู่บ้านของเกษตรกรในหมู่บ้านวังคำถึง

รายการ/ปัญหาและอุปสรรค	ค่าคะแนนเฉลี่ย (μ)	ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.)	ระดับความคิดเห็น
1. จำนวนเงินกองทุนหมู่บ้านที่ได้มาไม่เพียงพอในการทำการประกอบอาชีพ	4.02	1.23	มาก
2. ระยะเวลาในการคืนเงินเร็วเกินไป	3.63	1.18	มาก
3. เงินกองทุนมีอัตราดอกเบี้ยที่ค่อนข้างสูง	3.83	1.25	มาก
4. การดำเนินการในการกู้ยืมเงินกองทุนยากลำบากสำหรับผู้ที่ไม่เข้าใจในการกู้ยืมเงิน	3.95	1.01	มาก
5. มีการนำเงินกองทุนไปใช้ผิดวัตถุประสงค์	3.40	1.47	ปานกลาง
6. การจัดสรรเงินกองทุนหมู่บ้านไม่ทั่วถึงหรือได้กู่ในจำนวนเงินที่ไม่เท่ากัน	4.15	1.18	มาก

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

จากตารางที่ 6 แสดงความคิดเห็นการใช้ประโยชน์จากเงินกองทุนหมู่บ้านของเกษตรกรในหมู่บ้านวังคำถึงด้านปัญหาอุปสรรคและข้อเสนอแนะพบว่าเกษตรกรส่วนใหญ่แสดงความคิดเห็นอยู่ในระดับมาก 5 รายการ รายการแรก การจัดสรรเงินกองทุนหมู่บ้านไม่ทั่วถึงหรือได้กั้ในจำนวนเงินที่ไม่เท่ากัน (ค่าเฉลี่ย 4.15) รองลงมา จำนวนเงินกองทุนหมู่บ้านที่ได้มาไม่เพียงพอในการทำการประกอบอาชีพ (ค่าเฉลี่ย 4.02) การดำเนินการในการกู้ยืมเงินกองทุนยากลำบากสำหรับผู้ที่ไม่เข้าใจในการกู้ยืมเงิน (ค่าเฉลี่ย 3.95) เงินกองทุนมีอัตราดอกเบี้ยที่ค่อนข้างสูง (ค่าเฉลี่ย 3.83) รองลงมา ระยะเวลาในการคืนเงินเร็วเกินไป (ค่าเฉลี่ย 3.63) ส่วนที่เหลือ 1 รายการแสดงความคิดเห็นในระดับปานกลางคือ มีการนำเงินกองทุนไปใช้ผิดวัตถุประสงค์ (ค่าเฉลี่ย 3.40)

4.2 วิจารณ์ผล

จากการศึกษาพบว่าเกษตรกรที่เข้าร่วมโครงการเงินกองทุนหมู่บ้าน ส่วนใหญ่กู้เงินไปปลูกพืช (ร้อยละ 96.00) ทั้งนี้เนื่องจากเกษตรกรส่วนใหญ่ในหมู่บ้านวังคำถึงประกอบอาชีพทำไร่ (ร้อยละ 95.00) เนื่องจากเกษตรกรส่วนใหญ่มีการศึกษาอยู่ในระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 สูง (ร้อยละ 33.33) ซึ่งยังมีความรู้ในระดับที่ค่อนข้างน้อยจึงทำให้เกษตรกรประกอบอาชีพอย่างอื่นน้อยลงจึงต้องประกอบอาชีพการปลูกพืชไร่มากและอีกอย่างเนื่องจากสภาพภูมิประเทศไม่อำนวยความสะดวกต่อการปลูกพืชอย่างอื่นจึงทำแต่พืชไร่ที่ปลูกได้เช่น ข้าว โภคอาหารสัตว์และพืชจำพวกถั่วเขียว - ถั่วดำ และถือเป็นการสืบทอดตั้งแต่รุ่นปู่ ย่า ตา ยาย มานานแล้ว เพราะการปลูกพืชนั้นจำเป็นต้องมีเงินทุนมากในการประกอบกิจการ ส่งผลให้เกษตรกรต้องการกู้เงินกองทุนหมู่บ้านในปริมาณที่มากกว่า 15,000 บาท (ร้อยละ 55.00) และหากเกษตรกรสามารถกู้เงินได้มากขึ้นเกษตรกรจะต้องการกู้เงินในวงเงินมากกว่า 10,000-100,000 บาท (ร้อยละ 36.67) จึงจะเพียงพอส่วนระยะเวลาในการกู้เงินกองทุนหมู่บ้านเกษตรกรต้องการ 1 ปี (ร้อยละ 100.00) และต้องการคืนเงินกองทุนหมู่บ้านในระยะเวลา 1 ปี (ร้อยละ 76.67) เพราะว่าการปลูกพืชนั้นต้องใช้ระยะเวลาที่ยาวนานจึงจะได้ผลผลิตออกจำหน่าย และพืชบางชนิดสามารถปลูกได้เป็นฤดูกาลเท่านั้น ด้วยเหตุที่ฐานะทางครอบครัวของเกษตรกรค่อนข้างจะยากจนถึงปานกลางเท่านั้นจึงทำให้เกษตรกรต้องการให้มีการกู้เงินกองทุนหมู่บ้านอีก เพื่อใช้ในการลงทุนประกอบอาชีพการปลูกพืชอีก (ร้อยละ 83.33) ซึ่งเป็นเพราะว่า สภาพภูมิอากาศ และสภาพพื้นที่ของหมู่บ้านวังคำถึงไม่เหมาะสมต่อการปลูกพืชอื่น ๆ เช่น พริก ผักต่าง ๆ และอีกประการคือ สภาพทั่วไปของหมู่บ้านไม่ค่อยสะดวกด้านการคมนาคมมากนักเพราะเส้นทางถนนส่งผลผลิตลำบากมาก จึงมีผลทำให้เกษตรกรส่วนใหญ่มักปลูกพืชไร่เป็นหลัก

จากการวิจัยพบว่า หลังจากที่เกษตรกร นำเงินกองทุนหมู่บ้านมาลงทุนทำกิจการของตัวเองแล้วรายได้เพิ่มขึ้น แต่ก็ยังไม่สามารถคืนเงินได้ครบตามกำหนดได้บางคน ซึ่งมีเพียงบางส่วนเท่านั้นที่สามารถคืนเงินได้ และส่วนที่ไม่สามารถคืนเงินกู้ได้คงอาจเป็นเพราะว่าการลงทุนทำกิจการไม่ค่อยได้คืนก และ ได้ผลผลิตน้อย ราคาผลผลิตอาจตกต่ำ ทำให้กำไรน้อย

จากการศึกษาพบว่าเกษตรกรที่เข้าร่วมโครงการเงินกองทุนหมู่บ้านวังคำถึงแสดงความคิดเห็นในด้านทุนหมุนเวียนในการสร้างและพัฒนาอาชีพทำให้เกษตรกรเห็นความสำคัญของเงินกองทุนหมู่บ้านที่สามารถนำพาให้พวกเขาเกษตรกรมีรายได้ที่เพิ่มขึ้นทุก ๆ ปี และโดยส่วนมากเกษตรกรสามารถนำรายได้ไปคืนแก่คณะกรรมการที่เกี่ยวกับเงินกองทุนหมู่บ้าน ได้ตามกำหนดและตรงเวลา โดยมีระบบการยืม - คืนเงินกองทุนหมู่บ้านแบบปีต่อปี (ค่าเฉลี่ย 4.53) เพราะเกษตรกรคิดว่าเงินกองทุนหมู่บ้านนี้มีประโยชน์ต่อเกษตรกรมากและสามารถพัฒนาอาชีพของเกษตรกรให้นำพาไปสู่ความก้าวหน้าได้เพราะถ้ามีเงินกองทุนหมู่บ้านแล้วเกษตรกรสามารถสะดวกที่จะไปประกอบอาชีพได้และจำนวนเงินที่กู้ได้นั้นสามารถเพียงพอกับความต้องการของเกษตรกรเป็นอย่างมากเพราะการยืมเงินกองทุนหมู่บ้านนั้นสามารถยืม ได้สะดวกกว่าการยืมเงินประเภทอื่นและสามารถมีเงินเป็นทุนหมุนเวียนในด้านการเกษตรได้

ในด้านการพึ่งพาตนเองพบว่าเกษตรกรมีขวัญและกำลังใจในการประกอบอาชีพการเกษตรมากขึ้น (ค่าเฉลี่ย 4.02) เพราะเงินกองทุนหมู่บ้านทำให้สภาพครอบครัวของเกษตรกรมีฐานะดีขึ้นและทำให้เกษตรกร ไม่มีหนี้สินกับสถาบันทางการเงินหรือแหล่งเงินกู้อื่น ๆ เช่น ไม่ต้องไปกู้ยืมจากพ่อค้าคนกลางมากกว่าเดิม ถ้าหากเกษตรกรมีสภาพการเงินที่ดีก็จะเป็นการสร้างเศรษฐกิจและสังคมของประชาชนในหมู่บ้านได้

ในด้านการกระตุ้นเศรษฐกิจพบว่าจากก่อนที่จะมีเงินกองทุนหมู่บ้านมานั้นสภาพทั่วไปของเกษตรกรมีรายได้ที่น้อยมากโดยเฉพาะเรื่องเงินทุนการเกษตรถ้า ไม่มีก็ต้องไปกู้จากธนาคารอื่นบ้าง เหน่าแก่บ้าง จนทำให้มีหนี้สินกันทุกคนไม่มากก็น้อย แต่เมื่อมีเงินกองทุนหมู่บ้านมาทำให้เกษตรกรมีรายได้ที่คิดว่าแก่มากขึ้นเรื่อย ๆ (ค่าเฉลี่ย 4.03) จนทำให้เกษตรกรมีขวัญและกำลังใจในการทำมาหากินกันเยอะขึ้นและทำให้เกษตรกรมีความเป็นอยู่ที่ดีขึ้นสามารถเก็บเงินไว้ทำทุนต่อได้สามารถซื้อเข้าของเครื่องใช้ได้ สามารถมีเงินฝากธนาคาร และที่สำคัญ สามารถมีเงินนำไปประกอบอาชีพอื่นได้ เช่น ทำเกษตรผสมผสานซึ่งจะเป็นการเพิ่มทวีคูณให้กับเกษตรกรให้มีความพัฒนาต่อไปจนถึงรุ่นลูกได้

ในด้านการบริหารจัดการเงินกองทุนหมู่บ้านพบว่าเกษตรกรได้รับความสะดวกในการสมัครเป็นสมาชิก (ค่าเฉลี่ย 4.08) เพราะได้มีคณะกรรมการตรวจสอบและประเมินผลการดำเนินงานของคณะกรรมการกองทุนมาอธิบายขั้นตอนและระบบการทำงานการกู้ยืมเงินกองทุน

หมู่บ้านแล้วมาตรวจสอบและได้จัดแจงให้ประชาชนได้มีส่วนร่วมในการบริหารระบบเงินกองทุนหมู่บ้านการพิจารณาการให้กู้เงินแก่เกษตรกรที่ไม่เข้าใจระบบการทำสัญญาเงินกู้เพราะถ้าไม่เข้าใจจะทำให้คณะกรรมการดำเนินงานยุ่งยากและไม่สะดวกในการทำงานดังนั้นจึงมีการเรียกประชุมสมาชิกที่ได้จัดตั้งขึ้นมาอธิบายให้เข้าใจแล้วให้ไปบอกกับเกษตรกรที่ไม่เข้าใจและจะต้องบอกให้เกษตรกรเข้าใจให้มากเพราะคณะกรรมการดำเนินงานมีวาระแค่ 2 ปี ดังนั้นจึงควรอธิบายอย่างซ้ำ ๆ และชัดเจนให้กับรุ่นต่อไป

จากการศึกษาพบว่าเกษตรกรที่เข้าร่วมโครงการเงินกองทุนหมู่บ้านวังคำถึงแสดงความคิดเห็นด้านปัญหาอุปสรรคและข้อเสนอแนะพบว่าการจัดสรรเงินกองทุนไม่ทั่วถึงหรือได้กู้ในจำนวนเงินที่ไม่เท่ากัน (ค่าเฉลี่ย 4.15) อาจจะเป็นเพราะว่าฐานะของแต่ละคนไม่เท่ากันและความสามารถทำงานต่างกันจึงทำให้ทางคณะกรรมการถึงคิดอย่างนี้ด้วยเหตุที่ได้เงินกองทุนน้อยจึงทำให้การทำเกษตรของเกษตรกรได้ในราคาที่น้อยหรือไม่เพียงพอกับความต้องการของเกษตรกรหนึ่งคงไม่ใช่เพราะว่าเกษตรกรที่กู้ไม่มีความรู้หรือไม่เข้าใจระบบการทำงานของคณะกรรมการแล้วจะจัดให้เขาแบบนั้นเพราะจำนวนเงินกองทุนที่กู้มันไม่ใช่ว่าจะกู้แล้วหายไปเลยหรือว่าจะคืนเงินโดยเปล่าคือในระหว่างที่คืนเงินนั้นก็ต้องคืนดอกเบี้ยที่ได้ทำการตกลงเอาไว้แล้วแล้วระยะเวลานั้นอยากให้ช้ากว่านี้เพราะการทำเกษตรหรือปลูกพืชไร่จะได้เก็บผลผลิตใน 1 ครั้ง ก็ต้องใช้ระยะเวลานาน แล้วกว่าทางเผ่าแก่จะมาตราค่าอีก ไม่ใช่ว่าจะได้รับเงินชนเดือนต่อเดือนด้วยเหตุนี้เกษตรกรบางรายจึงมีการนำเงินกองทุนไปใช้ผิดประเภทหรือนำไปใช้ผิดวัตถุประสงค์ก็ได้

ปัญหาอื่น ๆ และข้อเสนอแนะของเกษตรกรที่กู้ยืมเงินกองทุนหมู่บ้าน บ้านวังคำถึง มีดังนี้

1. การที่คนต่างหมู่บ้านกู้เงินกองทุนหมู่บ้านได้ก็แสดงว่าเขามีเลขที่บ้านอยู่และคณะกรรมการดำเนินการยินยอมให้กู้ได้ถึงจะกู้เงินกองทุนหมู่บ้านได้
2. หากทางรัฐบาลมีการเพิ่มหรือสนับสนุนเงินกองทุนหมู่บ้านเพิ่มขึ้นจะทำให้เกษตรกรมีการพัฒนาหรือมีความเจริญที่ดีกว่านี้
3. เกษตรกรและคณะกรรมการควรจะปฏิบัติตามระเบียบที่ตั้งไว้อย่างเคร่งครัด
4. การทำงานเกี่ยวกับระบบเงินกองทุนหมู่บ้านต้องมีคณะกรรมการที่มีความในเรื่องดังกล่าวเป็นอย่างดี และในการเปลี่ยนคณะกรรมการชุดใหม่หรือหมดวาระการทำงานก็ไม่ควรเปลี่ยนทั้งชุดเพราะอาจจะทำให้ชุดใหม่ไม่เข้าใจอาจทำให้ระบบการทำงานผิดพลาดไปควรเหลือชุดเก่าไว้ช่วยชุดใหม่ด้วย

5. ในการทำงานเกี่ยวกับเงินกองทุนหมู่บ้านควรมีการเรียกคณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านมาประชุมเป็นประจำ อย่างน้อยเดือนละ 1 ครั้ง เพื่อให้คณะกรรมการทุกคนได้เกิดความเข้าใจเกี่ยวกับเงินกองทุนหมู่บ้านและสามารถที่จะอธิบายให้แก่เกษตรกรที่ไม่เข้าใจได้

6. การทำงานร่วมกัน โดยเฉพาะระบบเงินกองทุนหมู่บ้านทุกคนต้องช่วยกันทำและต้องคอยปรึกษาหารือกัน เพื่อให้จะได้ผลงานที่ออกมาดีสมความตั้งใจ

7. ในการกู้เงินกองทุนหมู่บ้านนั้นจะกู้เงินกองทุนหมู่บ้านมากหรือกูน้อย ขึ้นอยู่ที่ความพอใจของผู้กู้และเมื่อกู้แล้วถึงกำหนดเวลาจ่ายคืนต้องจ่ายให้ครบตามจำนวนพร้อมดอกเบี้ยที่คณะกรรมการได้ตั้งไว้

8. ในกรณีที่เงินกองทุนหมู่บ้านที่กู้ยังไม่เพียงพอในการนำไปทำการเกษตรเพราะเกษตรกรทำการเกษตรในปริมาณที่มาก ดังนั้น จึงต้องไปกู้ยืมเงินนอกระบบ

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

บทที่ 5

สรุปและข้อเสนอแนะ

5.1 สรุปผลการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์ เพื่อ 1. ศึกษาสภาพทั่วไปของเกษตรกรที่กู้เงินกองทุนหมู่บ้านวงจําลัง ตำบลนาโปลัด กิ่งอำเภอวังเจ้า จังหวัดตาก และ 2. เพื่อศึกษาวิธีการนำเงินกองทุนหมู่บ้านไปใช้ประโยชน์ 3. เพื่อศึกษาปัญหาอุปสรรคและข้อเสนอแนะ ข้อมูลที่ศึกษาประกอบด้วย สภาพทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม เช่น เพศ อายุ สถานภาพ อาชีพ ระดับการศึกษา รายได้ แหล่งเงินทุนที่เคยกู้ และการใช้ประโยชน์จากเงินกู้ของเกษตรกรหมู่บ้านวงจําลัง ตำบลนาโปลัด กิ่งอำเภอวังเจ้า จังหวัดตาก เครื่องมือที่ใช้เก็บรวบรวมข้อมูล คือ แบบสอบถาม ลักษณะของแบบสอบถามแบ่งได้ เป็น 3 ตอน ตอนที่ 1 ลักษณะแบบสอบถามแบบปลายปิด เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับสภาพทั่วไปของผู้กู้เงินกองทุนหมู่บ้าน ตอนที่ 2 แบบสอบถามเกี่ยวกับการใช้ประโยชน์จากเงินกองทุนหมู่บ้าน ด้านทุนหมุนเวียนในการสร้างและพัฒนาอาชีพ ด้านการพึ่งพาตนเอง ด้านการกระตุ้นเศรษฐกิจ และด้านการบริหารจัดการเงินกองทุนหมู่บ้าน ตอนที่ 3 ปัญหาอุปสรรคและข้อเสนอแนะ ผลการวิจัยสรุปได้ดังนี้

1. สภาพทั่วไปของผู้กู้เงินกองทุนหมู่บ้านวงจําลัง ตำบลนาโปลัด กิ่งอำเภอวังเจ้า จังหวัดตาก เกษตรกรทั้งหมด 60 คน ที่กู้ยืมเงินกองทุนหมู่บ้าน จากการศึกษาพบว่า เกษตรกรผู้ตอบแบบสอบถามเป็นเพศชาย (ร้อยละ 86.67) เกินครึ่งหนึ่งของเกษตรกรมีอายุต่ำกว่า 30 ปี (ร้อยละ 51.67) ส่วนใหญ่เกษตรกรที่กู้ยืมเงินกองทุนมีสถานภาพสมรส (ร้อยละ 78.33) เกษตรกรส่วนใหญ่ประกอบอาชีพ ทำไร่ (ร้อยละ 95.00) เกษตรกรมีการศึกษาชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 มากที่สุด 4 (ร้อยละ 33.33) เกษตรกรจำนวนครึ่งหนึ่งมีรายได้สูงสุด 100,000 บาท (ร้อยละ 50.00) แหล่งเงินกู้ที่เกษตรกรเคยกู้มากที่สุด นอกเหนือจากเงินกองทุนหมู่บ้าน คือ ธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์ (ธกส.) (ร้อยละ 50.00) เกินครึ่งหนึ่งของเกษตรกรที่กู้เงินจากเงินกองทุนหมู่บ้านเป็นจำนวนเงินมากกว่า 15,000 บาท (ร้อยละ 55.00) ระยะเวลาในการกู้ยืมเงินกองทุนหมู่บ้านของเกษตรกรกึ่งานาน 1 ปี (ร้อยละ 100.00) ส่วนใหญ่เกษตรกรนำเงินกองทุนหมู่บ้านไปประกอบอาชีพการปลูกพืช (ร้อยละ 90.00) เกือบทั้งหมดของเกษตรกรมีรายได้เพิ่มขึ้นหลังจากนำเงินกองทุนไปใช้ประโยชน์ (ร้อยละ 96.67)

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่นิยมนำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรรมใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้คัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

จำนวนเงินที่กู้เพียงพอต่อความต้องการของเกษตรกรคือ 10,000-100,000 บาท เกษตรกรสามารถคืนเงินกู้ในระยะเวลา 1 ปี (ร้อยละ 76.67) ส่วนใหญ่เกษตรกรต้องการผ่อนใช้เงินต้นพร้อมดอกเบี้ย เดือนละ 500 บาท (ร้อยละ 86.67) เกษตรกรส่วนใหญ่คิดหากว่ากู้เงินได้อีกจะนำไปใช้ประโยชน์เกี่ยวกับการปลูกพืช (ร้อยละ 83.33)

2. การใช้ประโยชน์จากเงินกู้ของเกษตรกรในหมู่บ้านวังตำลิ่ง ตำบลนาโบสถ์ กิ่งอำเภอวังเจ้า จังหวัดตาก โดยแบ่งออกเป็น 4 ด้านคือ ด้านทุนหมุนเวียนในการสร้างและพัฒนาอาชีพ ด้านการพึ่งพาตนเอง ด้านการกระตุ้นเศรษฐกิจ ด้านการบริหารจัดการเงินกองทุนหมู่บ้าน

ด้านทุนหมุนเวียนในการสร้างและพัฒนาอาชีพพบว่าเกษตรกรส่วนใหญ่แสดงความคิดเห็นมากที่สุดอยู่ 1 รายการคือ มีการยืม-คืน เงินกองทุนหมู่บ้านแบบปีต่อปี (ค่าเฉลี่ย 4.53) ส่วนความคิดเห็นในระดับมากมี 6 รายการเรียงลำดับดังนี้ คือ เงินกองทุนหมู่บ้านที่ได้มามีประโยชน์ต่อท่านมาก (ค่าเฉลี่ย 4.31) รองลงมาคือ เงินกองทุน สามารถพัฒนาอาชีพการเกษตรได้มากขึ้น และมีเงินกองทุนทำให้ท่านสะดวกในการประกอบอาชีพ (ค่าเฉลี่ย 4.23) รองลงมา มีเงินทุนหมุนเวียนเพื่อใช้ในการประกอบอาชีพทุก ๆ ปี (ค่าเฉลี่ย 4.20) รองลงมา จำนวนเงินท่านได้รับเพียงพอกับความต้องการ (ค่าเฉลี่ย 3.83) และลำดับสุดท้ายคือ การยืมเงินกองทุนหมู่บ้านสะดวกกว่าการยืมเงินประเภทอื่น (ค่าเฉลี่ย 3.67)

ด้านการพึ่งพาตนเองพบว่าเกษตรกรส่วนใหญ่แสดงความคิดเห็นอยู่ในระดับมากทั้งหมด 6 รายการ รายการแรกคือ ทำให้ชุมชนมีขวัญกำลังใจในการประกอบอาชีพ (ค่าเฉลี่ย 4.02) รองลงมาคือเงินกองทุนหมู่บ้านทำให้สภาพครอบครัวในชุมชนมีฐานะที่ดีขึ้นและเงินกองทุนหมู่บ้านทำให้ชุมชนไม่มีหนี้สินจากการกู้ยืมเงินจากสถาบันการเงินอื่น (ค่าเฉลี่ย 4.00) ช่วยให้ชุมชนลดหนี้สินได้โดยไม่ต้องพึ่งพ่อค้าคนกลาง (ค่าเฉลี่ย 3.98) เป็นการสร้างความเจริญทางด้านเกษตรของหมู่บ้านและชุมชน (ค่าเฉลี่ย 3.97) และลำดับสุดท้ายคือ เป็นการเสริมสร้างความเข้มแข็งทางด้านเศรษฐกิจและสังคมของประชาชนในหมู่บ้านหรือชุมชน (ค่าเฉลี่ย 3.82)

ด้านการกระตุ้นเศรษฐกิจพบว่าเกษตรกรส่วนใหญ่แสดงความคิดเห็นอยู่ในระดับมากทั้งหมด 5 รายการ รายการแรกคือ แต่ละครอบครัวมีรายได้เพิ่มขึ้น (ค่าเฉลี่ย 4.03) เงินกองทุนหมู่บ้านทำให้มีเงินกระตุ้นเศรษฐกิจในหมู่บ้าน (ค่าเฉลี่ย 3.93) ครอบครัวของเกษตรกรมีกำลังซื้อสินค้าอุปโภคบริโภคมากขึ้น (ค่าเฉลี่ย 3.90) คนในชุมชนมีการประกอบอาชีพใหม่เพิ่มขึ้น เช่น การทำเกษตรแบบผสมผสาน (ค่าเฉลี่ย 3.75) และลำดับสุดท้ายคือครอบครัวเกษตรกรมีเงินออมมากขึ้น (ค่าเฉลี่ย 3.53)

ด้านการบริหารจัดการเงินกองทุนหมู่บ้านพบว่า เกษตรกรส่วนใหญ่แสดงความคิดเห็นอยู่ในระดับมากทั้งหมด 13 รายการ รายการแรกคือ เกษตรกรได้รับความสะดวกในการสมัครสมาชิก

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้คัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

(ค่าเฉลี่ย 4.08) รองลงมา กฎระเบียบในการดำเนินการจัดเงินสามารถปฏิบัติได้และมีคณะกรรมการตรวจสอบและประเมินผลการดำเนินงานของคณะกรรมการกองทุนโดยสมาชิก (ค่าเฉลี่ย 4.07) รองลงมา ประชาชนมีส่วนร่วมในการบริหารจัดการ (ค่าเฉลี่ย 4.00) การพิจารณาให้เงินกู้เป็นอย่างดีเหมาะสม (ค่าเฉลี่ย 3.95) การทำสัญญาเงินกู้สะดวกรวดเร็วไม่ยุ่งยากและมีการติดตามการใช้เงินกองทุนของสมาชิก (ค่าเฉลี่ย 3.93) มีการเรียกประชุมสมาชิก (ค่าเฉลี่ย 3.90) มีการสำรวจการประกอบอาชีพจากคณะกรรมการกองทุนก่อนให้เงินกู้ (ค่าเฉลี่ย 3.85) คณะกรรมการมีความรู้ประสบการณ์มีความสามารถในการบริหารจัดการเงินกองทุนหมู่บ้าน (ค่าเฉลี่ย 3.82) รองลงมา จำนวนคณะกรรมการกองทุนมีความเหมาะสมและมีความพร้อมและการอยู่ในวาระของกรรมการ 2 ปีมีความเหมาะสม (ค่าเฉลี่ย 3.80) และลำดับสุดท้ายคือ การบริหารกองทุนหมู่บ้านสอดคล้องกับกองทุนอื่น ๆ ที่รัฐจัดสรรให้ (ค่าเฉลี่ย 3.75)

3. แสดงความคิดเห็นการใช้ประโยชน์จากเงินกู้ของเกษตรกรในหมู่บ้านวังคำถึงด้านปัญหาอุปสรรคและข้อเสนอแนะพบว่าเกษตรกรส่วนใหญ่แสดงความคิดเห็นอยู่ในระดับมาก 5 รายการ รายการแรก การจัดสรรเงินกองทุนหมู่บ้านไม่ทั่วถึงหรือได้กู้ในจำนวนเงินที่ไม่เท่ากัน (ค่าเฉลี่ย 4.15) รองลงมา จำนวนเงินกองทุนหมู่บ้านที่ได้มาไม่เพียงพอในการทำการประกอบอาชีพ (ค่าเฉลี่ย 4.02) การดำเนินการในการกู้ยืมเงินกองทุนยากลำบากสำหรับผู้ที่ไม่เข้าใจในการกู้ยืมเงิน (ค่าเฉลี่ย 3.95) เงินกองทุนมีอัตราดอกเบี้ยที่ค่อนข้างสูง (ค่าเฉลี่ย 3.83) รองลงมา ระยะเวลาในการคืนเงินเร็วเกินไป (ค่าเฉลี่ย 3.63) ส่วนที่เหลือ 1 รายการแสดงความคิดเห็นในระดับปานกลางคือ มีการนำเงินกองทุนไปใช้ผิดวัตถุประสงค์ (ค่าเฉลี่ย 3.40)

5.2 ข้อเสนอแนะ

5.2.1 ข้อเสนอแนะจากการวิจัย

จากผลการศึกษาพบว่าการใช้ประโยชน์จากเงินกองทุนหมู่บ้านของเกษตรกร คือ เกษตรกรนำเงินไปลงทุนในการปลูกพืช และเลี้ยงสัตว์ ซึ่งแสดงว่า เกษตรกรนำเงินไปใช้ได้ตรงตามวัตถุประสงค์ที่รัฐบาลตั้งไว้ และรัฐบาลควรสนับสนุนโครงการนี้ต่อไป เพราะเงินที่เกษตรกรกู้ยืมไปนั้น ช่วยทำให้ฐานะทางเศรษฐกิจของครอบครัวดีขึ้น แต่อาจเพิ่มขึ้นเพียงชั่วคราว ดังนั้นควรให้หน่วยงานทางภาครัฐมาให้ความรู้ ฝึกอบรม ในการประกอบอาชีพให้มากขึ้น เพื่อให้เกษตรกรได้มีโอกาสเลือกอาชีพที่หลากหลายได้อีกทางหนึ่ง ซึ่งทำให้เกษตรกรเกิดความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ อีกทั้งยังส่งเสริมชุมชนเมือง หรือหมู่บ้านเข้มแข็ง และเศรษฐกิจดีขึ้นด้วย

เกษตรกรต้องการที่จะผ่อนเงินต้นพร้อมดอกเบี้ย 500 บาท/เดือน เนื่องจากการทำการปลูกพืชนั้นต้องการระยะเวลานานเป็นฤดูกาล หรือเป็นปีถึงจะเก็บเกี่ยวผลผลิตได้มีผลทำให้การ

คืนเงินลำบากในแต่ละเดือน เพราะรายได้แต่ละเดือนจะไม่แน่นอน หรืออาจไม่มีก็เป็นได้ และหากรัฐบาลลดจำนวนเงินที่จ่ายต่อเดือนค่า ก็จะทำเกษตรกรมีรายได้เพิ่มขึ้น และสามารถลงทุนทำกิจการและใช้จ่ายในครัวเรือน หรือเก็บไว้เป็นต้นทุนในอนาคตต่อไปได้

5.2.2 ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรมีการทำวิจัยกับหมู่บ้านอื่น ๆ เพื่อที่จะได้ทราบว่าการนำเงินกู้ไปใช้ประโยชน์ ตรงกับนโยบายที่รัฐบาลตั้งไว้หรือไม่ และเกษตรกรนำเงินกองทุน ไปใช้แล้วเกษตรกรมีฐานะดีขึ้นหรือไม่ เกษตรกรสามารถที่ใช้หนี้ให้กับรัฐบาลได้หรือไม่ ซึ่งเป็นข้อมูลที่มีประโยชน์ซึ่งทำให้รัฐบาลทราบข้อมูลที่แท้จริง สามารถที่จะติดตามเกษตรกรที่ไม่ได้ชำระหนี้ ทำให้ไม่เกิดหนี้สูญเปล่ากับรัฐบาลต่อไปในอนาคต
2. ลักษณะการเก็บข้อมูลควรเป็นในรูปแบบของการสัมภาษณ์ ซึ่งจะทำได้ ข้อมูลที่ตรงตามวัตถุประสงค์ของผู้วิจัย และทำให้เกษตรกรที่ไม่มีความรู้ หรือมีความรู้ความสามารถให้ข้อมูลได้โดยง่าย และเข้าถึงโครงการกองทุนเงินกู้หมู่บ้านได้ดีขึ้น
3. การทำงานวิจัยลักษณะการวิจัยเชิงพรรณนาควรมีการวางแผนให้ชัดเจนทั้งเวลา วิธีการ งบประมาณ และดำเนินการตามแผนงานที่วางไว้อย่างเคร่งครัด

บรรณานุกรม

- ขุนแสวง สรรพกิจ. 2544. “กองทุนหมู่บ้าน” ความสำเร็จของกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง.
แหล่งที่มา : <http://www.thaigov.go.th/general/policy/klb.htm>, 20 กุมภาพันธ์ 2548.
- จันทร์ฉาย มาลาม. 2545. การใช้ประโยชน์จากเงินกองทุนหมู่บ้านของผู้กู้ในบ้านหนองโพธิ์ อำเภอเมือง จังหวัดมหาสารคาม : ปัญหาพิเศษปริญญาตรี สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง. 37 น.
- เจริญ ยืนยง. 2544. แนวทางการพัฒนากองทุนหมู่บ้านให้เกิดประโยชน์กับชุมชนบ้านตาหมอ ตำบลขุนทะเล อำเภอลานสกา จังหวัดนครศรีธรรมราช. แหล่งที่มา : <http://www.vijai.org/research/project>, 5 เมษายน 2548.
- โชคชัย ช่วยณรงค์. 2544. “กองทุนหมู่บ้าน” ความหมายกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง.
แหล่งที่มา : <http://www.radbanded.com>, 20 กุมภาพันธ์ 2548.
- ดุสิต ศิริวรรณ. 2544. “กองทุนหมู่บ้าน” วัตถุประสงค์ของกองทุนหมู่บ้าน. แหล่งที่มา : <http://www.nakonsi.com/cddm/fund.shtml>, 27 พฤศจิกายน 2547.
- ทวีศักดิ์ นพเกษตร. 2540. วิกฤตสังคมไทย 2542 กับบทบาทวิทยากรกระบวนการหนังสือชุดชุมชนเข้มแข็ง ลำดับที่ 2. กรุงเทพฯ : สำนักงานกองทุนเพื่อสังคม ธนาคารออมสิน. 34 น.
- ธวัชชัย เรืองสวัสดิ์. 2544. “กองทุนหมู่บ้าน” นโยบายกองทุนหมู่บ้าน. แหล่งที่มา : <http://www.nakonsi.com/cddm/fund.shtml>, 20 กุมภาพันธ์ 2548.
- นิตยา ใจแก่น. 2545. กองทุนหมู่บ้าน. เทคโนโลยีชาวบ้าน. ปีที่ 14 ฉบับที่ 295 (กันยายน 2545) 110-111 น.
- บุหา ธรรมนาม. 2545. ศึกษาการใช้ประโยชน์จากเงินกองทุนหมู่บ้านของเกษตรกรศึกษาเฉพาะกรณี ตำบลตาตุม อำเภอสังขะ จังหวัดสุรินทร์ : ปัญหาพิเศษปริญญาตรี สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง. 31 น.
- บุญเลิศ สะอาดสิทธิศักดิ์และประเวศ ไชยวงศ์. 2533. การเกษตรกรรม. สำนักงานประถมศึกษาแห่งชาติ. 39 น.
- ปิยวรรณ ปรีชาบุษ. 2544. “กองทุนหมู่บ้าน”. ข้อปฏิบัติหากไม่ผ่านการประเมิน. แหล่งที่มา : <http://www.thaigov.go.th/general/policy/klb.htm>, 20 กุมภาพันธ์ 2548.

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

- เมธี พยอมยงค์. 2544. การวิจัยและพัฒนารูปแบบการบริหารจัดการเครือข่ายกองทุนหมู่บ้านระดับตำบล อำเภอสันทราย จังหวัดเชียงใหม่. แหล่งที่มา: <http://www.vijai.org/research/project>, 5 เมษายน 2548.
- วิจิต นันทสุวรรณ และจำนง แรกพินิจ. 2541. รายงานการวิจัยประกอบร่างพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติประเด็นบทบาทของชุมชนกับการศึกษา. สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ (เอกสารอัดสำเนา).
- วันชัย โพนพรมสิงห์. 2545. กองทุนหมู่บ้าน. เทคโนโลยีชาวบ้าน. ปีที่ 14 ฉบับที่ 295 (กันยายน) 110-111 น.
- สำนักงานคณะกรรมการกองทุนหมู่บ้าน และชุมชนเมืองแห่งชาติสำนักเลขาธิการนายกรัฐมนตรื. 2544. คู่มือการดำเนินงานสำหรับคณะกรรมการสนับสนุนและติดตามการดำเนินงานกองทุนหมู่บ้านระดับจังหวัด และอำเภอเพื่อเตรียมการจัดตั้งและดำเนินงานกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง. กรุงเทพฯ : สำนักงานคณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติ สำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรี. 32 น.
- สำนักงานคณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติสำนักเลขาธิการนายกรัฐมนตรื. คู่มือการทำบัญชีและรายงานสำหรับกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง (เอกสารอัดสำเนา).
- สังคม สัจจร. 2544. “กองทุนหมู่บ้าน”. เตรียมความพร้อมในการจัดตั้งกองทุนหมู่บ้าน. แหล่งที่มา : <http://www.radbanked.com>, 20 กุมภาพันธ์ 2548.
- สุรสิทธิ์ สุดแสน. 2544. “กองทุนหมู่บ้าน”. การขอรับการจัดสรรเงินจากรัฐบาล. แหล่งที่มา : <http://www.thaigov.go.th/general/policy/klb.htm>, 20 กุมภาพันธ์ 2548.
- สมศรี ธรรมพิทักษ์. 2545. กองทุนหมู่บ้าน. เทคโนโลยีชาวบ้าน. ปีที่ 14 ฉบับที่ 291 (มิถุนายน) 110-111 น.
- อรุณ ชุมเกตุ. 2532. สถานะทางเศรษฐกิจ. แหล่งที่มา : <http://www.vijai.org/research/project>, 7 เมษายน 2548.

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

แบบสอบถาม

เรื่อง

การศึกษาการใช้ประโยชน์จากเงินกองทุนหมู่บ้านของเกษตรกรหมู่บ้านวังคำสิง
ตำบลนาโบสถ์ กิ่งอำเภอวังเจ้า จังหวัดตาก

คำชี้แจง

1. แบบสอบถามมีทั้งหมด 3 ตอน คือ
 - ตอนที่ 1 สภาพทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม
 - ตอนที่ 2 การใช้ประโยชน์จากเงินกองทุนหมู่บ้าน
 - ตอนที่ 3 ปัญหา อุปสรรคและข้อเสนอแนะ
2. กรุณาอ่านคำถามแต่ละข้ออย่างละเอียดและกรุณาตอบคำถามให้ครบทุกข้อ
3. กรุณาตอบแบบสอบถามตามความเป็นจริง ซึ่งผู้วิจัยจะใช้คำตอบของท่านเป็นข้อมูลในการวิจัยเท่านั้น และจะเก็บเป็นความลับ จะไม่ทำให้เกิดผลเสียหายแก่ผู้ตอบแบบสอบถาม

ขอบคุณทุกท่านที่ให้ความร่วมมือในการตอบแบบสอบถาม

ว่าที่ร้อยตรีณพดล ทวีทรัพย์กล้าเลิศ

ผู้วิจัย

สาขาวิชาเทคโนโลยีการเกษตร-การผลิตสัตว์

ภาควิชาครุศาสตร์เกษตร

คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม

สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้คัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตอนที่ 1 สถานภาพทั่วไปของผู้กู้เงินกองทุนหมู่บ้าน

คำชี้แจง โปรดทำเครื่องหมาย ✓ ลงใน หน้าข้อความหรือเติมข้อความลงในช่องว่างที่กำหนดให้

1. เพศ

- ชาย หญิง

2. อายุ

- ต่ำกว่า 30 ปี 30-40 ปี
 41-50 ปี มากกว่า 50 ปี

3. สถานภาพการสมรส

- โสด สมรส แยกกันอยู่ หย่าร้าง

4. อาชีพ

- ทำนา ทำไร่ ทำสวน
 ค้าขาย อื่น ๆ (โปรดระบุ).....

5. ระดับการศึกษาสูงสุดของท่าน

- ป. 4 ป. 6 ม. 3
 ม. 6 ปวช. ปวส.
 ปริญญาตรี อื่น ๆ.....

6. รายได้ต่อปีของท่าน

- ต่ำกว่า 5,000 บาท 5,000-15,000 บาท
 15,001-25,000 บาท มากกว่า 25,000 บาท ขึ้นไป

7. ท่านเคยกู้เงินจากแหล่งใดนอกจากเงินกองทุนหมู่บ้าน

- กู้จากแหล่งเงินกู้นอกระบบ
 ธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์ (ธกส.)
 ธนาคารออมสิน
 ธนาคารกรุงเทพฯ
 ธนาคารไทยพานิช
 ธนาคารกรุงศรีอยุธยา
 ธนาคารทหารไทย
 อื่น ๆ (โปรดระบุ).....

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
 ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

8. ท่านได้กู้เงินจากกองทุนหมู่บ้านเป็นจำนวนเงินเท่าใด
- ต่ำกว่า 5,000 บาท 5,000-10,000 บาท
- 10,001-15,000 บาท มากกว่า 15,000 บาท
- อื่น ๆ (โปรดระบุ).....
9. ระยะเวลาในการกู้ยืมเงินกองทุนหมู่บ้านนานเท่าใด
- 6 เดือน 1 ปี 1 ปี 6 เดือน
- 2 ปี อื่น ๆ (โปรดระบุ).....
10. ท่านกู้เงินกองทุนหมู่บ้านเพื่อนำไปใช้ประโยชน์ในด้านใด (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)
- ปลูกพืช เลี้ยงสัตว์ ค้าขาย
- ลงทุนบริการด้านช่างซ่อม
- ทำอุตสาหกรรมในครัวเรือน เช่น ทอผ้า แปรรูปอาหาร ทำของใช้ ฯลฯ
- อื่น ๆ (โปรดระบุ).....
11. หลังจากท่านนำเงินกู้กองทุนหมู่บ้านมาลงทุนทำกิจการของตัวเองแล้วท่านมีรายได้เพิ่มขึ้นจากเดิมหรือไม่
- รายได้เพิ่มขึ้น
- รายได้ไม่เพิ่มขึ้น
12. จำนวนเงินที่กู้เพียงพอต่อความต้องการของครอบครัวท่าน
- ต่ำกว่า 5,000 บาท 5,000บาท-10,000 บาท
- 10,000-100,000 บาท มากกว่า 100,000 บาท
- อื่น ๆ (โปรดระบุ).....
13. ท่านต้องการระยะเวลาในการคืนเงินกู้นานเท่าใด
- 6 เดือน 1 ปี
- 2 ปี 2 ปีขึ้นไป
- อื่น ๆ (โปรดระบุ).....
14. ท่านต้องการผ่อนใช้เงินต้นคืนพร้อมดอกเบี้ยเดือนละเท่าใด
- 500 บาท 1,000 บาท
- 1,500 บาท 2,000 บาท
- อื่น ๆ (โปรดระบุ).....

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้คัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

15. ถ้ากู้เงินกองทุนหมู่บ้านได้อีกท่านคิดว่า ท่านจะนำเงินไปใช้ในการประกอบอาชีพด้านใดมากที่สุด (เลือกได้ 1 ข้อ)

- ปลุกพืช เลี้ยงสัตว์
- ค้าขาย ลงทุนบริการด้านช่างซ่อมเครื่องมือการเกษตร
- ทำอุตสาหกรรมในครัวเรือน เช่น ทอผ้า แปรรูปอาหาร ทำของใช้ ฯลฯ
- อื่น ๆ (โปรดระบุ).....

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตอนที่ 2 การใช้ประโยชน์จากเงินกู้ของเกษตรกรในหมู่บ้านวังคำถึง

คำชี้แจง โปรดทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องว่างหลังข้อความตามความคิดเห็นของท่านดังนี้

5 หมายถึง มีระดับความคิดเห็นมากที่สุด

4 หมายถึง มีระดับความคิดเห็นมาก

3 หมายถึง มีระดับความคิดเห็นปานกลาง

2 หมายถึง มีระดับความคิดเห็นน้อย

1 หมายถึง มีระดับความคิดเห็นน้อยที่สุด

รายการ	ระดับความคิดเห็น				
	5	4	3	2	1
1. ทุนหมุนเวียนในการสร้างและพัฒนาอาชีพ					
1.1 มีเงินกองทุนทำให้ท่านสะดวกในการประกอบอาชีพ					
1.2 มีเงินทุนหมุนเวียนเพื่อใช้ในการประกอบอาชีพทุก ๆ ปี					
1.3 เงินกองทุนหมู่บ้านที่ได้มามีประโยชน์ต่อท่านมาก					
1.4 เงินกองทุน สามารถพัฒนาอาชีพการเกษตรได้มากขึ้น					
1.5 จำนวนเงินท่านได้รับเพียงพอกับความต้องการ					
1.6 การยืมเงินกองทุนหมู่บ้านสะดวกกว่าการยืมเงินประเภทอื่น					
1.7 มีการยืม-คืน เงินกองทุนหมู่บ้านแบบปีต่อปี					
2. การพึ่งพาตนเอง					
2.1 ช่วยให้ชุมชนลดหนี้สินได้โดยไม่ต้องพึ่งพ่อค้าคนกลาง					
2.2 ทำให้ชุมชนมีขวัญกำลังใจในการประกอบอาชีพ					
2.3 เป็นการเสริมสร้างความเข้มแข็งทางด้านเศรษฐกิจและสังคมของประชาชนในหมู่บ้านหรือ ชุมชน					
2.4 เป็นการสร้างความเจริญทางการเกษตรของหมู่บ้านและชุมชน					
2.5 เงินกองทุนหมู่บ้านทำให้สภาพครอบครัวในชุมชนมีฐานะที่ดีขึ้น					

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้คัดลอกเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

รายการ	ระดับความคิดเห็น				
	5	4	3	2	1
2.6 เงินกองทุนหมู่บ้านทำให้ชุมชนไม่มีหนี้สินจากการกู้ยืมเงินจากสถาบันการเงินอื่น					
3. การกระตุ้นเศรษฐกิจ					
3.1 มีเงินกองทุนหมู่บ้านทำให้มีเงินกระตุ้นเศรษฐกิจในหมู่บ้าน					
3.2 คนในชุมชนมีการประกอบอาชีพใหม่เพิ่มขึ้น เช่น การทำเกษตรแบบผสมผสาน					
3.3 แต่ละครอบครัวมีรายได้เพิ่มขึ้น					
3.4 ครอบครัวของท่านมีกำลังซื้อสินค้าอุปโภคบริโภคมากขึ้น					
3.5 ครอบครัวท่านมีเงินออมมากขึ้น					
4. การบริหารจัดการเงินกองทุนหมู่บ้าน					
4.1 จำนวนคณะกรรมการกองทุนมีความเหมาะสมและมีความพร้อม					
4.2 คณะกรรมการมีความรู้ ประสบการณ์มีความสามารถในการบริหารจัดการเงินกองทุนหมู่บ้าน					
4.3 ประชาชนมีส่วนร่วมในการบริหารจัดการ					
4.4 การอยู่ในวาระของกรรมการ 2 ปีมีความเหมาะสม					
4.5 การบริหารกองทุนหมู่บ้านสอดคล้องกับกองทุนอื่น ๆ ที่รัฐจัดสรรให้					
4.6 มีการสำรวจการประกอบอาชีพจากคณะกรรมการกองทุนก่อนให้เงินกู้					
4.7 ท่านได้รับความสะดวกในการสมัครสมาชิก					
4.8 กฎระเบียบในการดำเนินการชัดเจนสามารถปฏิบัติได้					
4.9 การพิจารณาให้เงินกู้เป็นเหมาะสม					
4.10 การทำสัญญาเงินกู้สะดวกรวดเร็วไม่ยุ่งยาก					
4.11 มีการเรียกประชุมสมาชิก					

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้คัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

รายการ	ระดับความคิดเห็น				
	5	4	3	2	1
4.12 มีคณะกรรมการตรวจสอบและประเมินผลการดำเนินงานของคณะกรรมการกองทุน โดยสมาชิก					
4.13 มีการติดตามการใช้เงินกองทุนของสมาชิก					

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตอนที่ 3 ปัญหาอุปสรรคและข้อเสนอแนะ

คำชี้แจง โปรดทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องว่างหลังข้อความตามความคิดเห็นของท่าน และเติมข้อความลงในช่องว่างที่กำหนดให้

- 5 หมายถึง มีระดับความคิดเห็นมากที่สุด
- 4 หมายถึง มีระดับความคิดเห็นมาก
- 3 หมายถึง มีระดับความคิดเห็นปานกลาง
- 2 หมายถึง มีระดับความคิดเห็นน้อย
- 1 หมายถึง มีระดับความคิดเห็นน้อยที่สุด

รายการ/ปัญหาอุปสรรค	ระดับความคิดเห็น				
	5	4	3	2	1
1. จำนวนเงินกองทุนหมู่บ้านที่ได้มาไม่เพียงพอในการทำกรประกอบอาชีพ					
2. ระยะเวลาในการคืนเงินเร็วเกินไป					
3. เงินกองทุนมีอัตราดอกเบี้ยที่ค่อนข้างสูง					
4. การดำเนินการในการกู้ยืมเงินกองทุนยากลำบากสำหรับผู้ที่ไม่เข้าใจในการกู้ยืมเงิน					
5. มีการนำเงินกองทุนไปใช้ผิดวัตถุประสงค์					
6. การจัดสรรเงินกองทุนหมู่บ้านไม่ทั่วถึงหรือได้กู้ในจำนวนเงินที่ไม่เท่ากัน					

ปัญหาอื่น ๆ และข้อเสนอแนะ

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

ขอบคุณทุกท่านที่ให้ความร่วมมือในการตอบแบบสอบถาม

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้คัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้